

รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

SDGs กับกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชน

คลองพระพิมลราชา จังหวัดนนทบุรี

SDGS AND COMMUNITY-BASED TOURISM ACTIVITIES
AT KHLONG PHRAPIMOLRACHA NONTHABURI PROVINCE

โดย

นายบุญ ภาคสาลี รหัส 6304400066

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 119-413 สหกิจศึกษา

หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567

หัวข้อโครงการ : SDGs กับกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนคลองพระพิมลราช
จังหวัดนนทบุรี
SDGs AND COMMUNITY-BASED TOURISM ACTIVITIES
AT KHLONG PHRAPIMOLRACHA NONTHABURI
PROVINCE

รายชื่อผู้จัดทำ : นายบุญ ภาคสาลี
หลักสูตร : อดสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ
อาจารย์นิเทศ : ดร.กฤป จุระกะนิตย์

อนุมัติให้โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับ
การทำงาน หลักสูตรอดสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567

คณะกรรมการสอบโครงการ

.....อาจารย์นิเทศ
(ดร.กฤป จุระกะนิตย์)

.....ผู้บันทึก
(นางสาวกรวิภา วินัยเจริญชัย)

.....กรรมการกลาง
(ดร.พรพงษ์ คำไล่)

.....ผู้ช่วยอธิการบดีและผู้อำนวยการสำนักสหกิจศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุจ ลิ้มปะวัฒนะ)

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

การที่ผู้จัดทำได้มาปฏิบัติสหกิจศึกษาในตำแหน่งนักศึกษาฝึกงาน กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา
ด้านการท่องเที่ยว ณ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2567 ถึง
วันที่ 20 ธันวาคม 2567 ได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ด้วยดี ส่งผลให้ผู้จัดทำได้รับความรู้
ประสบการณ์การทำงานต่างๆ และความเข้าใจในชีวิตการทำงานจริง ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและ
สามารถนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ด้วยความอนุเคราะห์อย่าง
ยิ่งจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี ที่ให้โอกาสผู้จัดทำเข้ามาปฏิบัติสหกิจศึกษา
กรุณาเสียสละเวลาอบรม สอนงาน และช่วยเหลือด้านต่างๆ ตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติสหกิจศึกษา
ในครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ จากการสนับสนุนหลายฝ่าย ดังนี้

1. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
2. คุณสลักมณี เริ่มคิดการ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
3. เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรีทุกท่าน
4. อาจารย์ ดร.กฤป จุระกะนิทย์ (อาจารย์นิเทศ)

และบุคคลที่ไม่ได้กล่าวนามทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำในการจัดทำรายงานสหกิจศึกษาฉบับนี้จนเสร็จ
สมบูรณ์

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานการท่องเที่ยวและ
กีฬาจังหวัดนนทบุรีและผู้สนใจปฏิบัติสหกิจศึกษาของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการทำความเข้าใจและพัฒนาโครงการต่อไปรวมทั้งในการค้นคว้าของ
ผู้สนใจทั่วไปด้วย หากรายงานฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำก็ขออภัยมา ณ ที่นี้

ผู้จัดทำ

ชญญ ภาคสาส์
ชญญ ภาคสาส์

วันที่ 22 เมษายน 2568

ชื่อโครงการ	:	SDGs กับกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนคลองพระพิมลราช จังหวัดนนทบุรี
หน่วยกิต	:	5
ผู้จัดทำ	:	นาย ธบุญ ภาคสาลี
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ดร.กฤป จุระกะนิตย์
ระดับการศึกษา	:	ปริญญาตรี
หลักสูตร	:	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ
คณะ	:	ศิลปศาสตร์
ปีการศึกษา	:	1/2567

บทคัดย่อ

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี เป็นหน่วยงานภาครัฐ ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมประเพณีและข่าวสารต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี ให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

ผู้จัดทำจึงจัดทำโครงการ “SDGsกับกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนคลองพระพิมลราช จังหวัดนนทบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในคลองพระพิมลราช จังหวัดนนทบุรี ช่วงตลาดบางบัวทอง ถึง ตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่) เพื่อแก้ไขปัญหาขยะในคลองพระพิมลราชและเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ในการแก้ไขปัญหาข้างต้นได้นำแนวทาง SDGs นำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนกับการท่องเที่ยวและชุมชนประกอบด้วย1.)เป้าหมายที่ 6 น้ำสะอาดและสุขาภิบาล 2.)เป้าหมายที่ 8 อาชีพและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี 3.)เป้าหมายที่ 11 นครและชุมชนยั่งยืน

คำสำคัญ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี,SDGs,คลองพระพิมลราช

Project Title : SDGs and Community Tourism Activities at
Khlung Phrapimonracha, Nonthaburi Province

Credits : 5

By : Mr.Thaboon Phaksalee

Advisor : Krip Jurakanit Ph.D.

Degree : Bachelor of Arts

Major : Tourism and Hospitality Industry

Faculty : Liberal Arts

Academic Year : 1/2024

Abstract

The Tourism and Sports Office of Nonthaburi is a government agency responsible for promoting and developing tourist attractions to enhance their efficiency, as well as publicizing local tourism spots, traditional events, and other relevant news to both Thai citizens and foreign visitors.

The author has undertaken the project titled "SDGs and Community Tourism Activities at Khlung Phrapimonracha, Nonthaburi Province," aiming to develop tourism along Khlung Phrapimonracha, specifically the stretch from Bang Bua Thong Market to Sai Noi Floating Market (Wat Sai Yai). This initiative seeks to address the waste management problem in Khlung Phrapimonracha and increase community participation in tourism activities.

To resolve these issues, the project integrates the SDGs framework, which provides a sustainable approach to tourism and community development. The SDGs incorporated into the project are : Goal 6 : Clean Water and Sanitation, Goal 8: Decent Work and Economic Growth, Goal 11: Sustainable Cities and Communities

Keywords : Tourism and Sports Office of Nonthaburi, SDGs, Khlung Phrapimonracha

.....
(Co-op Advisor)

Approved by
.....

สารบัญ

	หน้า
หนังสืออนุมัติโครงการ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
Abstract	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3 ขอบเขตของโครงการ	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารงานวิจัย/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การท่องเที่ยววิถีชุมชน/กิจกรรมการท่องเที่ยวคลองพระพิมลราช	4
2.2 ทฤษฎี SDGs ที่เกี่ยวข้อง	8
2.3 ข้อมูลทั่วไปของคลองพระพิมลราช	15
2.4 ข้อมูลทั่วไปสถานประกอบการ	16
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 รายละเอียดการปฏิบัติงานและวิธีดำเนินงาน	
3.1 ชื่อและที่ตั้งสถานประกอบการ	28
3.2 ประวัติความเป็นมาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	28
3.3 แผนที่ตั้งสำนักงาน	30
3.4 การให้บริการขององค์กร	30
3.5 โครงสร้างสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี	31
3.6 ผู้บริหารสำนักงาน	31
3.7 พนักงานที่ปรึกษา	31
3.8 ชื่อนักศึกษาฝึกงาน	32
3.9 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน	36
3.10 ระยะเวลาปฏิบัติงาน	37
3.11 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติงาน	37

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการปฏิบัติงาน	
- ผลการปฏิบัติงาน	38
- การสำรวจเชิงนิเวศ	39
- สรุปผลแบบสอบถาม	45
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล	48
- ส่วนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจ	49
- ข้อเสนอแนะ	50
- ความยั่งยืนเป้าหมายที่ 6 ด้านน้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี	50
- ความยั่งยืนเป้าหมายที่ 8 ด้านอาชีพและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี	51
- ความยั่งยืนเป้าหมายที่ 11 นครและชุมชนยั่งยืน	51
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	55
ภาคผนวก ก. ภาพการปฏิบัติงาน	56
ภาคผนวก ข. ภาพการนิเทศงานของอาจารย์	59
ภาคผนวก ค. แบบสรุปโครงการสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE) มหาวิทยาลัยสยาม	62
ภาคผนวก ง. แบบสอบถาม	66
ประวัติผู้จัดทำ	69

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 : ตารางแสดงรายละเอียดระยะเวลาดำเนินงาน	38
ตารางที่ 4.1 : สถานะภาพทางเพศผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 4.2 : ข้อมูลอายุผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 4.3 : กิจกรรมท่องเที่ยวที่สนใจในคลองพระพิมลราชา	46
ตารางที่ 4.4 : สภาพภูมิทัศน์คลองพระพิมลราชา	46
ตารางที่ 4.5 : ความสะอาดของคลองพระพิมลราชา	46
ตารางที่ 4.6 : การจัดการขยะในคลองพระพิมลราชา	47
ตารางที่ 4.7 : สินค้าที่ต้องการ	47
ตารางที่ 4.8 : สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ	47

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 SDGs	3
ภาพที่ 2.1 ศาลเจ้าพ่อจ้อย ริมคลองพระพิมลราชา	5
ภาพที่ 2.2 วัดไทรน้อย	6
ภาพที่ 2.3 : วัดไทรน้อย	6
ภาพที่ 2.4 : แผ่นประชาสัมพันธ์	7
ภาพที่ 2.5: ตลาดน้ำไทรน้อย	8
ภาพที่ 2.6 : เทียวกรีน กินคลีน เสพศิลป์	11
ภาพที่ 2.7 : เทียวกรีน กินคลีน เสพศิลป์	12
ภาพที่ 2.8 : เทียวกรีน กินคลีน เสพศิลป์	13
ภาพที่ 2.9 : เทียวกรีน กินคลีน เสพศิลป์	14
ภาพที่ 2.10 : สะพานข้ามคลองพระพิมลราชา/ตลาดเทศบาลบางบัวทอง	16
ภาพที่ 3.1 : โลโก้ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี	28
ภาพที่ 3.2 : แผนที่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี	30
ภาพที่ 3.3 : ผู้บริหารสำนักงาน	31
ภาพที่ 3.4 : พนักงานที่ปรึกษา	31
ภาพที่ 3.5 : นักศึกษาฝึกงาน	32
ภาพที่ 3.6 : One Day Trip	33
ภาพที่ 3.7 : One Day Trip	33
ภาพที่ 3.8: One Day Trip	34
ภาพที่ 3.9 : One Day Trip	34
ภาพที่ 3.10 : One Day Trip	35
ภาพที่ 3.11 : One Day Trip	35
ภาพที่ 3.12 : One Day Trip	36
ภาพที่ 4.1 : SDGs	38
ภาพที่ 4.2 : สะพานข้ามคลองพระพิมลราชา	39
ภาพที่ 4.3 : ทำน้ำตลาดเทศบาลเมืองบางบัวทอง	39
ภาพที่ 4.4 : สภาพคลองหน้าตลาดเทศบาล	40
ภาพที่ 4.5 : สภาพคลองพระพิมลราชา	40

สารบัญรูปภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.6 : การตอบแบบสอบถาม	40
ภาพที่ 4.7 : การตอบแบบสอบถาม	41
ภาพที่ 4.8 : ศาลเจ้าพ่อจ้อย บางบัวทอง	41
ภาพที่ 4.9 : วัดไทรน้อย	42
ภาพที่ 4.10 : ทำน้ำวัดไทรน้อย	42
ภาพที่ 4.11 : การตัดกบาตรชุมชน	42
ภาพที่ 4.12 : การตอบแบบสอบถาม	43
ภาพที่ 4.13 : สะพานข้ามคลองวัดไทรใหญ่	43
ภาพที่ 4.14 : ตลาดน้ำไทรน้อย	43
ภาพที่ 4.15 : การตอบแบบสอบถาม	44
ภาพที่ 4.16 : กิจกรรมพายเรือเก็บขยะ	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีนโยบายส่งเสริมการเดินทางกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้วยแนวคิด “โมเมนต์ที่ได้ใช้ สร้างได้ไม่ต้องรอ” โดยการสร้างประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเดินทางแบบ “365 วัน มหัศจรรย์เมืองไทย เที่ยวได้ทุกวัน” หวังผลักดันให้การท่องเที่ยวช่วยรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยให้ฟื้นตัวขึ้นเป็นการปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อผลักดันให้คนไทยหันมาท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้นส่งผลให้ประเทศมีระบบเศรษฐกิจที่ดีขึ้นก่อให้เกิด “การสร้างงานสร้างรายได้ในท้องถิ่น”

จังหวัดนนทบุรีเป็นหนึ่งใน 5 จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานครมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดนนทบุรีมี 6 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อยและอำเภopakเกร็ด

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี เป็นหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่บริหารราชการภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวและพัฒนาต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นรวมถึงคอยให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและข้อมูลข่าวสารของจังหวัดให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวและผู้สนใจอย่างสม่ำเสมอ

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อนำ SDGs มาเป็นแนวทางการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนคลองพระพิมลราชา จังหวัดนนทบุรี ช่วงตลาดบางบัวทอง ถึง ตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่) ดังนี้

1.เป้าหมายที่ 6 น้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี เน้นการเก็บขยะ คัดแยกขยะ เพื่อลดปัญหามลพิษในคลองและลดปัญหาน้ำเสียในคลองพระพิมลราชา

2.เป้าหมายที่ 8 อาชีพและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี เน้นช่วยเหลือชาวบ้านให้สามารถนำสินค้าชุมชน เช่นผัก ผลไม้ และสินค้าแปรรูปมาขายให้นักท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และให้บริการเรือ นำนั่งเรือพาย และจักรยานนำเที่ยว รวมถึงจัดบริการมัคคุเทศก์น้อย

3.เป้าหมายที่ 11 นครและชุมชนยั่งยืน เป็นการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืน มีความสุข สามารถพึ่งพาตนเองได้

3. ขอบเขตของโครงการ

3.1 ขอบเขตด้านสถานที่

คลองพระพิมลราชา ช่วงตลาดบางบัวทอง ถึง ตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่) ประกอบด้วย ชุมชนตลาดบางบัวทอง ชุมชนวัดไทรน้อย และตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่)

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

แบบสอบถามจำนวน 60 ชุด ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว จำนวน 29 ราย ผู้อาศัยในชุมชน จำนวน 16 ราย และผู้ประกอบการในชุมชนตลาดบางบัวทอง ชุมชนวัดไทรน้อย และชุมชนตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่) จำนวน 15 ราย

3.3 ขอบเขตด้านเวลา

เริ่มตั้งแต่ 2 กันยายน 2567 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2568 โดยระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2567 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2568 ได้ออกทำการสำรวจพื้นที่และออกทำการสำรวจแบบสอบถามในพื้นที่ตลาดบางบัวทอง ตลาดชุมชนวัดไทรน้อย และตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่)

3.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาข้อมูลและออกสำรวจพื้นที่รวมทั้งออกทำแบบสอบถามความเห็นกับนักท่องเที่ยว ผู้อาศัยในชุมชนและผู้ประกอบการในตลาดเทศบาลบางบัวทอง ตลาดวัดไทรน้อย และตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่)

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 คลองพระพิมลราชสะอาด มีขยะน้อยลง น้ำสะอาดและมีภูมิทัศน์ดีขึ้น
- 4.2 ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าและการให้บริการท่องเที่ยว
- 4.3 ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ มีความยั่งยืนในการให้บริการการท่องเที่ยว

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

ภาพที่ 1.1 SDGs

ที่มา : www.sdgmove.com

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากผู้จัดทำได้รับโอกาสเข้าปฏิบัติสหกิจ ณ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2567 – วันที่ 20 ธันวาคม 2567 กิจกรรมหลักนอกเหนือจากการฝึกงานในสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรีแล้ว ผู้จัดทำยังได้รับโอกาสให้ออกฝึกงานนอกสถานที่ โดยได้มีส่วนร่วมกิจกรรม One Day Trip ของสำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี การกิจที่ได้รับมอบหมายในการออกฝึกงานนอกสถานที่ทำให้ได้รับการเรียนรู้ด้านการให้บริการนักท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้และรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดนนทบุรี รวมถึงได้เรียนรู้การเข้าร่วมสังคมกับคณะผู้บริหารและคณะนักท่องเที่ยว ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์สำคัญที่จะนำไปต่อยอดกับการทำงานและใช้ชีวิตในวันหน้า

จากการได้เข้าร่วมกิจกรรม One Day Trip ทำให้มองเห็นปัญหาและได้เรียนรู้ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว จึงได้นำเสนอหัวข้อ “ SDGs กับกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนคลองพระพิมลราช จังหวัดนนทบุรี “ เพื่อนำ SDGs มาใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในคลองพระพิมลราช จังหวัดนนทบุรี โดยผู้จัดทำได้ทำการออกสำรวจพื้นที่ ค้นคว้าเอกสาร บทความ วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การท่องเที่ยววิถีชุมชน/กิจกรรมการท่องเที่ยวคลองพระพิมลราช
 2. ทฤษฎี SDGs ที่เกี่ยวข้อง
 3. ข้อมูลทั่วไปคลองพระพิมลราช
 4. ข้อมูลทั่วไปสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1. การท่องเที่ยววิถีชุมชน/กิจกรรมการท่องเที่ยวคลองพระพิมลราช
 - 1.1 การท่องเที่ยวศาลเจ้าพ่อจ้อย ตลาดบางบัวทอง

ศาลเจ้าพ่อจ้อย ตั้งอยู่ริมคลองพระพิมลราช ต.โสนลอย อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี ถัดจากตลาดเทศบาลเมืองทอง เป็นศาลเจ้าที่ชาวไทยเชื้อสายจีนให้ความเคารพ ปัจจุบันเปิดให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมได้ทุกวัน

ภาพที่ 2.1 ศาลเจ้าพ่อจ้อย ริมคลองพระพิมลราชา

ที่มา : ผู้จัดทำ

1.2 การท่องเที่ยววัดไทรน้อย

วัดไทรน้อยเริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. 2437 โดยกลุ่มชาวมอญจากมหาชัย บ้านบางกระเจ้า บ้านไร่ และบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเข้ามาจับจองที่ดินด้วยการหักร้างถางพงเพื่อทำนา นานวันเข้าก็กลายเป็นชุมชนชาวมอญ ต่อมาจึงได้สร้างวัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ชาวบ้านได้ช่วยตัดต้นไม้ใหญ่ในพื้นที่มาเลื่อยทำเสา กระดาน และไม้สำหรับใช้สร้างที่พักร่ม หลวงตาโจ๊กซึ่งเป็นพระมอญมาดำเนินการก่อสร้างจนเป็นวัดมีพระสงฆ์มาจำพรรษาหลวงตาโจ๊กจำพรรษาที่วัดนี้และช่วยเหลือในการก่อสร้างเสนาสนะและสิ่งก่อสร้างภายในวัดอยู่นานประมาณ 30 ปี เดิมมีชื่อวัดว่า วัดสาลิณีภิรมย์ หมายถึงบริเวณที่ตั้งวัดอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร

ในเวลาต่อมา ชาวบ้านได้นิมนต์พระอาจารย์เกร็บ จนทสิริ พระมอญจากวัดปรมัยยิกาวาส มาเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกของวัด ในสมัยพระอธิการเผื่อน สิกขโร เจ้าอาวาสรูปที่ 2 ท่านร่วมกับนายพร ประสิทธิ์ชัย กำนันตำบลไทรน้อยคนแรก และชาวบ้าน สร้างอุโบสถเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนเพื่อให้พระสงฆ์ได้ทำสังฆกรรม จนกระทั่ง พ.ศ. 2495 ได้เปลี่ยนชื่อวัดเป็น "วัดไทรน้อย" ตามชื่อหมู่บ้าน เนื่องจากชื่อเดิมออกเสียงยากสำหรับชาวมอญสมัยนั้น วัดได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2526 ปัจจุบันวัดไทรน้อยมีกิจกรรมตักบาตรทางน้ำทุกเช้าวันอาทิตย์ชาวชุมชนนิยมใส่ชุดมอญมาร่วมกิจกรรมนอกเหนือจากการตักบาตรหน้าวัดมีตลาดชุมชนให้บริการด้านอาหารและสินค้าเกษตรมาขายให้กับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ

ภาพที่ 2.2 : วัดไทรน้อย

ที่มา : www.wongnai.com/attractions

ภาพที่ 2.3 : วัดไทรน้อย

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 2.4 : แผ่นประชาสัมพันธ์

ที่มา : www.wongnai.com/attractions

1.3 การท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อย

ตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่) ก่อตั้งในปี 2545 ปัจจุบันตั้งอยู่ริมคลองพระพิมลราชา ที่วัดไทรใหญ่ ตำบลขุนศรี อำเภอไทรน้อยมีทั้งแพอาหาร ซึ่งเป็นศูนย์รวมของอาหารนานาชาติ ทั้งผักปลอดสารพิษ ผลไม้ หลายชนิดและอาหารคาวหวานที่ชาวบ้านนำมาจำหน่ายริมฝั่งคลอง เช่น น้ำมะพร้าวหอมหวาน เย็นชื่นใจ เฉาก๊วย ที่มีทุกแบบ ทั้งเฉาก๊วยโบราณ เฉาก๊วยกำแพงเพชร เฉาก๊วยดอนเมือง เกาลัดกลิ่นหอม ที่คว่ำให้ดูกันแบบสดๆ ร้อนๆ เปิดพะไล เจ้าเก่า รสเด็ด ที่เป็นที่เลื่องชื่อเป็นต้น อาหารเหล่านี้ล้วนแต่มีรสชาติอร่อย สะอาด ถูกหลักอนามัย และราคาไม่แพง สามารถเลือกซื้อเลือกหากันได้ตามใจชอบ มีแผงค้ากว่า 300 แผงค้าให้เลือกจับจ่ายใช้สอย พอทานอาหารและซื้อของฝากกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็สามารถชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตของชาวนนทบุรี ที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งคลอง โดยยังคงสภาพความเป็นธรรมชาติ และความเป็นไทยอยู่ นอกจากนี้ หากใครชมบริเวณตลาดจนครบแล้ว ในบริเวณตลาดยังมีรถยนต์บริการนำชมสวนเกษตรท่องเที่ยวชมไม้ดอก ไม้ประดับ เช่น บอนสี กล้วยไม้ หรือชมสวนผลไม้ทางการเกษตร เช่น มะม่วง ทุเรียน ได้อีกด้วยเรียกได้ว่าสามารถสัมผัสกับธรรมชาติกันอย่างแท้จริง

ภาพที่ 2.5 : ตลาดน้ำไทรน้อย

ที่มา : thailandtourismdirectory.go.th

2. ทฤษฎี SDGs ที่เกี่ยวข้อง

2.1 เป้าหมายที่ 6 น้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี

ด้วยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องและสนับสนุน “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ตามเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) 17 เป้าหมาย ผ่าน 4 บทบาทหลัก คือ นโยบายและแนวทางปฏิบัติภายในมหาวิทยาลัย (Policy and Operation) วิจัยและนวัตกรรม (Research and Innovation) การเรียนการสอน (Teaching and Learning) และการเชื่อมโยงและสร้างความผูกพันกับสังคม (Outreach and Social Engagement) เพื่อสนับสนุนการจัดการขยะและของเสียทุกประเภทที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานและความปลอดภัยสากล รวมทั้งเป็นการสร้างเสริมจิตสำนึกใน การลดและคัดแยกขยะให้กับประชาคมจุฬาฯ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดปัญหามลพิษทั้งในระบบนิเวศบนบกและระบบนิเวศทางทะเลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการขยะเพื่อการรักษาสีงแวดล้อมอย่างยั่งยืนพร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

ข้อ 1 ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะตั้งแต่ต้นจนถึงปลายทางเพื่อให้เกิดการดำเนินการในลักษณะบูรณาการและเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานมีการคัดแยกขยะและมีภาชนะรองรับขยะแต่ละประเภทอย่างถูกต้อง รวมทั้งต้องมีการวัดปริมาณขยะและของเสียทั้งหมด พร้อมแยกส่วนที่ส่งไปยังหลุมฝังกลบและส่วนนำกลับมาใช้ใหม่ และมีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะแต่ละประเภท เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย ขยะพิษ ขยะอินทรีย์ ขยะพลาสติก และขยะอื่น ๆ ตามแนวทางการจัดการขยะที่มหาวิทยาลัยกำหนดที่สอดคล้องตามมาตรฐานและความปลอดภัยสากล

ข้อ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานลดปริมาณการเกิดขยะและคัดแยกขยะตามหลักการ 3 Rs ประกอบไปด้วย การลดการใช้ทรัพยากรและลดการเกิดขยะ (Reduce) การใช้ซ้ำและใช้ให้คุ้มค่า (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) โดยมีเป้าหมายการลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยให้มีปริมาณสัดส่วนขยะที่นำไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายในปี พ.ศ. 2570

ข้อ 5 ส่งเสริมให้หน่วยงาน อาจารย์ นิสิต บุคลากร และผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการในบริเวณพื้นที่มหาวิทยาลัยลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-Use Plastic) เช่น ถุงพลาสติก ข้อนส้อมพลาสติก กล่องโฟม และเปลี่ยนมาเลือกใช้วัสดุและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามแนวทางการจัดการขยะที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงาน อาจารย์ นิสิต และบุคลากรในการเลือกใช้สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน มีความแข็งแรงทนทาน มีอายุการใช้งานได้ยาวนาน สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ เช่น ถุงผ้า กระบอกน้ำ สเตนเลส ข้อนส้อมสเตนเลส ภาชนะบรรจุอาหารที่ใช้ซ้ำได้ เพื่อเป็นการช่วยลดการใช้สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก

ข้อ 7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานต้องมีการคัดแยกและรวบรวมขยะและของเสียอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนนำไปจัดการหรือดำเนินการกำจัดตามมาตรฐานและความปลอดภัยสากล

ข้อ 8 ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานที่มีห้องปฏิบัติการที่มีขยะ สารเคมี และวัสดุอันตรายต้องมีการบำบัดของเสียอันตรายให้อยู่ในระดับตามมาตรฐานและความปลอดภัยสากลกำหนดก่อนปล่อยสู่ระบบสุขาภิบาล หรือส่งให้บริษัทที่รับจัดการของเสียอันตรายนำไปกำจัดต่อไป

ข้อ 9 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานมีหน้าที่ต้องจัดการหรือดำเนินการบำบัดของเสียที่เป็นของเหลวและน้ำเสียที่เกิดจากหน่วยงานเพื่อเป็นการลดการเกิดมลพิษที่จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ

ข้อ 10 ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยและส่วนงานส่งเสริมการสอน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อการจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน จนสามารถเป็นต้นแบบการจัดการขยะและขยายผลไปยังชุมชน สังคม และประเทศชาติ

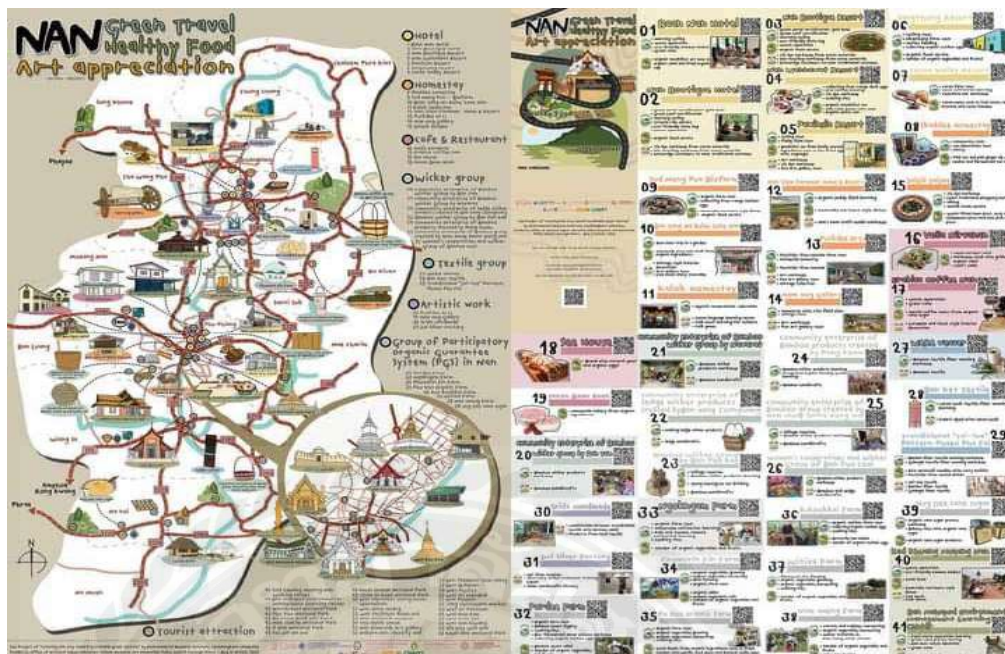
ข้อ 11 ส่งเสริมให้หน่วยงานมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยรณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกในการลดและคัดแยกขยะ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร

ข้อ 12 สนับสนุนให้ทุกหน่วยงาน อาจารย์ นิสิต และบุคลากร ตลอดจนบุคคลภายนอกที่มาปฏิบัติงานหรือร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยปฏิบัติตามนโยบายการบริหารจัดการขยะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 เป้าหมายที่ 8 อาชีพและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี

“น่าน” มีวิสัยทัศน์ประจำจังหวัด คือ “เมืองแห่งความสุข เศรษฐกิจสร้างสรรค์ธรรมชาติสมบูรณ์ การเกษตรมั่นคง ชุมชนเข้มแข็ง ท่องเที่ยวยั่งยืน” จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืนเพื่อให้เป็นเมืองที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน โดยใช้ 5 กลยุทธ์สำคัญขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ 1) ค้นหาพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน 2) บริหารจัดการภาครัฐและท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 3) พัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว 4) บริหารจัดการเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวที่หนาแน่น 5) ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเป็นสากลและยั่งยืน

ผลจากการดำเนินกลยุทธ์ต่างๆที่ส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวจังหวัดน่านโดยใช้ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติ และการแสดงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของพื้นเมืองเป็นฐานนั้น ส่งผลให้การท่องเที่ยวจังหวัดน่านเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องจนสร้างรายได้ ให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน คิดเป็นมูลค่าราว 3,000 ล้านบาทต่อปี โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว (Center of Tourism Research and Development) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยังได้เปิดเผยสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดน่านสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2563 มีปริมาณมากกว่า 1 แสนราย ซึ่งเป็นสถิติที่สูงมากเป็นประวัติการณ์

ภาพที่ 2.6 : เทียวกรีน กินคลีน เสพศิลป์

ที่มา : <http://www.sustainability.chula.ac.th/th/report/2446/>

แต่ในมิติด้านการสร้างความสมดุลและยั่งยืนให้เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดน่านยังพบปัญหาและผลกระทบที่ตามมาทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ 1) ชุมชนเมือง พบขยะในหลุมฝังกลบของเทศบาลเมืองน่านมีปริมาณมาก ขาดการลดปริมาณขยะจากต้นทาง โดยเฉพาะการขยายตัวจากภาคการท่องเที่ยวส่งผลต่อการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง รวมถึงขยะจากภาคการท่องเที่ยวครัวเรือน 2) ชุมชนเกษตรพบการใช้สารเคมีทางการเกษตรปริมาณมากเพื่อผลิตและส่งออก ให้ตอบสนองภาคอุตสาหกรรมแต่ยังไม่สามารถผลิตเพื่อการบริโภคภายในจังหวัดได้เพียงพอและปลอดภัย 3) ขาดการใช้ทรัพยากรและกระบวนการผลิตสินค้าในท้องถิ่นแบบหมุนเวียน เน้นการนำเข้าจากภายนอกจังหวัดเป็นหลัก 4) ขาดความเชื่อมโยงระหว่างตลาดการท่องเที่ยวสีเขียวกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของจังหวัด

ด้วยเหตุนี้ การกิกิจการสร้างความสมดุลและความยั่งยืนให้กับจังหวัดน่านของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จึงเกิดขึ้นและยังได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) และ สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ริเริ่มโครงการ “เทียวกรีน กินคลีน เสพศิลป์เมืองน่าน” เพื่อมุ่งยกระดับการสร้างสรรค์ภาพจังหวัดน่านให้สามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ด้วยโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Economy) ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) โดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และศิลปกรรม

ศาสตร์ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมโดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในโครงการการวิจัยนี้ เพื่อให้สามารถตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น ภายใต้องค์ประกอบการท่องเที่ยวสีเขียวใน 3 มิติ ได้แก่

1.เที่ยวกรีน คือ การท่องเที่ยวไร้ขยะ (Zero Waste Tourism) นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตจากวัสดุหมุนเวียนหรือใช้ซ้ำในท้องถิ่น และขยะที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถนำมาบริหารจัดการเพื่อใช้ประโยชน์เกิดมูลค่า

2.กินคลีน คือการบริโภคอาหาร จากแหล่งผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ด้วยระบบการรับรองมาตรฐานแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System: PGS) โดยแปลงแหล่งผลิตสินค้าอินทรีย์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสีเขียวที่เชื่อมโยงทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคเข้าด้วยกันผ่านเส้นทางการท่องเที่ยว

3.เสฟศิลป์ คือ การเสฟอัตลักษณ์และวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของเมืองน่าน สร้างมูลค่าให้สามารถสัมผัสเข้าถึงได้ นำมาสู่การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นและวัสดุหมุนเวียนมาใช้ซ้ำให้เกิดประโยชน์ได้ในหลายทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบ “วิถีชีวิตคนเมืองน่าน”

ภาพที่ 2.7 : เที่ยวกรีน กินคลีน เสฟศิลป์

ที่มา : <http://www.sustainability.chula.ac.th/th/report/2446/>

ภาพที่ 2.8 : เพียวกรีน กีนคลีน เสพศิลป์

ที่มา : <http://www.sustainability.chula.ac.th/th/report/2446/>

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จัดทำโครงการวิจัยขึ้น 5 โครงการ ได้แก่ 1) ไม่ไผ่รักษ์โลก วัสดุท้องถิ่นทดแทนพลาสติก 2) ขยะไม่แย่ง-แปลงร่างได้ บริหารจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองน่าน อย่างยั่งยืน 3) นวัตกรรมกาแปรรูปขยะอินทรีย์ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อใช้ในชุมชน 4) พัฒนาต้นแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม 5) แพลตฟอร์มวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์แฟชั่นไลฟ์สไตล์จากนวัตกรรมใยไผ่อย่างยั่งยืน นำมาถอดประสานพัฒนาขึ้นเป็นแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism Route Map) เพื่อสื่อสารรูปแบบการท่องเที่ยวสีเขียวในพื้นที่การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลักดันให้เกิด “อุปสงค์รักษ์โลกและอุปทานสีเขียว” (Eco Demand and Green Supply) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดน่านต่อไป

ภาพที่ 2.9 : เกียวกรีน กินคลีน เสพศิลป์

ที่มา : <http://www.sustainability.chula.ac.th/th/report/2446/>

2.3 เป้าหมายที่ 11 นครและชุมชนยั่งยืน

ด้วยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องและสนับสนุน “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ตามเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) 17 เป้าหมาย ผ่าน 4 บทบาทหลัก คือ นโยบายและแนวทางปฏิบัติภายในมหาวิทยาลัย (Policy and Operation) วิจัยและนวัตกรรม (Research and Innovation) การเรียนการสอน (Teaching and Learning) และการเชื่อมโยงและสร้างความผูกพันกับสังคม (Outreach and Social Engagement)

เพื่อเป็นการป้องกัน ดูแล และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดีให้แก่อาจารย์ นิสิต และบุคลากร ตลอดจนบุคคลภายนอกที่มาปฏิบัติงานหรือร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยให้ปลอดจากพิษภัยของบุหรี่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

ข้อ 1 ส่งเสริมให้พื้นที่และบริเวณทั้งหมดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ทั้งภายในภายนอกอาคาร และยานพาหนะเป็นเขตปลอดบุหรี่ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือชื่อของสถานที่ สาธารณะ สถานที่ทำงาน และยานพาหนะ ให้ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของสถานที่ และยานพาหนะเป็นเขตปลอดบุหรี่หรือเขตสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ พ.ศ. 2561

ข้อ 2 ห้ามไม่ให้มีการสูบบุหรี่ทุกประเภทตามที่มีการกำหนดในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 ในพื้นที่และบริเวณทั้งหมดของมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงาน

ข้อ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานมีโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ สร้างความตระหนักถึงโทษและพิษภัยของบุหรี่ หรือประโยชน์ในการลด ละ เลิกการสูบบุหรี่

ข้อ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงาน อาจารย์ นิสิต และบุคลากร ร่วมมือกับหน่วยงาน ชุมชน สังคมภายนอกในการป้องกันและเฝ้าระวังการสูบบุหรี่ รวมทั้งสนับสนุนการป้องปรามการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ข้อ 5 รณรงค์ให้หน่วยงาน อาจารย์ นิสิต และบุคลากร ตลอดจนบุคคลภายนอกที่มาปฏิบัติงานหรือร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย ปฏิบัติตามนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาพและสุขภาวะที่ดีของสังคม

ประกาศ ณ วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2567

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปมทอง มาลากุล ณ อยุธยา

ผู้รักษาการแทนรองอธิการบดี ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

3. ข้อมูลทั่วไปของคลองพระพิมลราชา

คลองพระพิมลขุดเมื่อ พ.ศ. 2433 ริเริ่มโดยพระราชาภิรมณ์ (เพ็ง) ผู้ได้รับสัมปทานการขุดคลอง เริ่มจากปลายคลองบางบัวทองตรงบริเวณที่ตั้งโรงพยาบาลบางบัวทองในปัจจุบัน ไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ วัตถุประสงค์ไม่เพียงแต่เปิดพื้นที่เพื่อการเกษตรแต่ยังเป็นการเชื่อมต่อไปสู่พื้นที่ในแถบสุพรรณบุรี เป็นคลองกว้าง 3 วา ลึก 5 ศอก แต่การขุดได้เพียงระยะราว 16 กิโลเมตร ถึงบริเวณวัดยอดพระพิมล พระราชาภิรมณ์ก็สิ้นชีวิต

จนถึงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2477 พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) ได้เดินทางมาร่วมพิธีเกี่ยวข้าวและประกวดพันธุ์ข้าวที่อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี การเดินทางเป็นไปได้ด้วยความลำบากเนื่องจากการตื้นเขินของคลองพระราชาภิรมณ์ พระยาพหลพลพยุหเสนาจึงสั่งให้กรมชลประทานดำเนินการขุดคลองพระราชาภิรมณ์ให้ลึกและกว้างกว่าเดิม และให้ขุดต่อไปบรรจบแม่น้ำท่าจีนที่อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ระยะทางจึงเพิ่มเป็น 31.50 กิโลเมตร

ผลกระทบของการขุดคลองทำให้มีการขุดคลองเล็กคลองซอย เช่น คลองขุนศรี คลองลากค้อน คลองบางภาษี คลองมะสง เป็นต้น ทำให้มีผู้คนจากที่อื่น ๆ พากันอพยพมาตั้งรกราก ลงทุนทำมาหากินในท้องที่บางบัวทองกันมากขึ้น หลวงโยธิพิทักษ์ (โปร่ง สาทิศกุล) นายอำเภอบางบัวทอง

กล่าวถึงความสำคัญของคลองพระราชกัมฉติไว้ตอนหนึ่งว่า "แม่น้ำเจ้าพระยามีคุณประโยชน์แก่ประเทศสยามอย่างมากมายเพียงใด คลองพระพิมลก็มีประโยชน์อย่างเดียวกัน"

การตั้งชุมชนเป็นช่วง ๆ ในระหว่างชุมชนชาวไทยมีชุมชนชาวไทยมุสลิมและชุมชนชาวไทยเชื้อสายมอญ ชาวไทยเป็นคนกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ดั่งบ้านเรือนตามสองฝั่งคลองพระพิมล มีชุมชนเชื้อสายมอญเช่นชุมชนมอญวัดไทรน้อยและชุมชนมอญวัดยอศพระพิมล ชุมชนไทยมุสลิมที่บ้านสุเหร่าโรงสดและสุเหร่าโรงกระโจม ชุมชนไทยเชื้อสายจีนจำนวนมากดั่งบ้านเรือนที่ปากคลองพระพิมลที่เป็นตลาดบางบัวทองในปัจจุบัน ตลาดไทรน้อย ตลาดไทรใหญ่ ตลาดปากคลองเจ้าและตลาดปากคลองขุนศรี

ภาพที่ 2.10 : สะพานข้ามคลองพระพิมลราชา/ตลาดเทศบาลบางบัวทอง

ที่มา : th.wikipedia.org/wiki/

4. ข้อมูลสถานประกอบการ

ชื่อและที่ตั้งสถานประกอบการ

ชื่อสถานประกอบการ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี

ที่ตั้งสถานประกอบการ : ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ชั้น 2 อาคาร 3 ถนนรัตนธิเบศร์
ตำบล บางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี นนทบุรี 11000

โทรศัพท์ : 02 589 5479 ต่อ 18

เฟซบุ๊ก : www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 SDGs เป้าหมายที่ 6 น้ำสะอาดและสุขาภิบาล

ไพฑูรย์ หมายมั่นสมสุข (2560) คุณภาพน้ำ ความหมายของคุณภาพน้ำกล่าวว่า “ คุณภาพน้ำ (Water Quality) ” เป็นคำที่มี ความหมายกว้างมากแต่มีขอบเขตซึ่งจะถูกกำหนดโดยคุณลักษณะของน้ำที่ต้องการหรือเหมาะสม สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ โดยปกติน้ำในธรรมชาติจะมี คุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยมีสารเจือปน อยู่ในน้ำมากน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของน้ำนั้น คุณลักษณะของน้ำที่เหมาะสมจะแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานว่าต้องการ คุณลักษณะน้ำอย่างไรมีส่วนประกอบอะไร และ ไม่ควรมีส่วนประกอบหรือสารเจือปนชนิดใด คุณภาพของน้ำขึ้นอยู่กับสิ่งเจือปนหรือปนเปื้อนในน้ำที่ ทำให้น้ำมีคุณภาพต่างกัน

สิริแซ พงษ์สวัสดิ์ (2541) ได้ให้ความหมายของ “ คุณภาพน้ำ ” หมายถึง ความเหมาะสมของน้ำเพื่อใช้ในกิจกรรมของมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง หมายถึง คุณภาพน้ำนั้นจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมนุษย์ที่จะใช้เฉพาะกิจหรือเป็นกรณีไป เช่น คุณภาพน้ำเพื่อใช้ดื่มย่อมต้องมี คุณภาพสูงหรือดีที่สุด ส่วนคุณภาพน้ำเพื่อการเกษตรกรรมย่อมมีคุณภาพต่ำกว่า เป็นต้น ซึ่งคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำธรรมชาติโดยทั่วไปจะเปลี่ยนแปลงไปมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เจือปนอยู่ในน้ำ และสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เช่น สภาพภูมิประเทศ ลักษณะทางธรณีวิทยา การใช้ที่ดินตลอดจนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับน้ำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2550) แหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แหล่งกำเนิด มลพิษ ทางน้ำมีหลายแหล่ง ส่วนใหญ่มักจะเกิดจากการใช้น้ำจากกิจกรรมต่าง ๆ แล้วทำให้น้ำมีการ เปลี่ยนแปลงลักษณะไปจากเดิมกลายเป็นน้ำเสีย หรืออาจจะเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งเราอาจจะจำแนก แหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำได้ ดังนี้

1. แหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำจากชุมชน แหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำจากชุมชนที่สำคัญ คือ น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน สามารถแบ่งย่อยออกไปหลายแหล่งคือ แหล่งน้ำเสียจากบ้านพักอาศัย แหล่งน้ำเสียจากสถานที่ทำ การต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา สำนักงาน โรงพยาบาล ฯลฯ แหล่งน้ำเสียจากสถานที่ที่ใช้ในการสันทนาการ หรือพักผ่อนหย่อนใจ เช่น รีสอร์ท โรงแรม บ้านพักตากอากาศ ฯลฯ และแหล่งน้ำเสียจากย่าน ธุรกิจ การค้าต่าง ๆ น้ำเสียจากชุมชนแหล่งต่าง ๆ จะมีลักษณะของน้ำเสียที่มีความใกล้เคียงกัน ใน องค์ประกอบแต่อาจจะมี ความแตกต่างกันในเรื่องของปริมาณน้ำเสีย ปริมาณน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด ประเภทเดียวกันก็อาจจะมี ความแตกต่างกันไปตามกาลเวลาและช่วงฤดูกาลต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

1.1 น้ำเสียจากบ้านพักอาศัย น้ำเสียที่ถูกปล่อยออกมาจากบ้านพักอาศัยมักเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้าน กิจกรรมใดที่ต้องใช้น้ำมักจะมีน้ำเสียเกิดจากกิจกรรมนั้น ๆ เช่น การใช้น้ำในห้องน้ำ ห้องส้วม การประกอบอาหารในห้องครัว การซักล้างเครื่องนุ่งห่ม การล้างรถ และการล้าง

อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น น้ำเสียจาก บ้านพักในแต่ละแห่ง แต่ละท้องที่ แต่ละกิจกรรมและแต่ละ เวลาย่อมมีความแตกต่างกันออกไปทั้งในด้านลักษณะและปริมาณของน้ำเสีย โดยทั่วไปน้ำเสียจาก บ้านพักอาศัยมักจะมีปริมาณส่วนที่เป็นของแข็งประมาณร้อยละ 1 ส่วนที่เป็นของเหลว ประมาณร้อยละ 99 ในส่วนที่เป็นของแข็งมักจะประกอบไปด้วยสารอินทรีย์อยู่ประมาณร้อยละ 50-70

1.2 น้ำเสียจากสถานที่ทำการ น้ำเสียที่ปล่อยออกมาจากสถานที่ทำการต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล สถานที่ราชการอื่น ๆ อาจมีลักษณะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะ ของสถานที่ทำการนั้น ๆ ส่วนใหญ่แล้วน้ำเสียมักเกิดจากการใช้น้ำในห้องน้ำห้องส้วม การ ใช้น้ำล้าง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานและอื่น ๆ ตามแต่ลักษณะของหน่วยงานนั้น ๆ แต่โดยทั่วไปแล้ว ลักษณะของน้ำเสียจากสถานที่ทำการจะคล้ายกันกับน้ำเสียจากบ้านพักอาศัย เพียงแต่ต่างกันในด้าน ของปริมาณน้ำเสียที่ถูกปล่อยออกมาจากแต่ละแหล่ง

1.3 น้ำเสียจากสถานที่ที่ใช้ในการสันทนาการ น้ำเสียที่ปล่อยออกมาจากสถานที่ที่ใช้ในการ สันทนาการต่าง ๆ เช่น โรงแรม รีสอร์ท บ้านพักตากอากาศ (รวมอาคารชุด) สระว่ายน้ำ รวมถึง ค่าย พักแรมต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนใหญ่เกิดจากการประกอบอาหาร การอาบน้ำ การซักล้างเครื่องนุ่งห่ม การใช้ห้องน้ำห้องส้วม น้ำเสียจากกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีลักษณะคล้ายกันกับน้ำเสียจากบ้านพัก อาศัยและสถานที่ทำการต่าง ๆ เพียงแต่มีความแตกต่างกันตามฤดูกาล และประเภทของแหล่งสันทนา การนั้น ๆ เช่น บริเวณที่สันทนาการตามชายฝั่งทะเล มักจะมีคนไปใช้บริการจำนวนมากในฤดูร้อน หรือ ในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดทำการต่าง ๆ ทำให้มีปริมาณน้ำเสียที่ถูกปล่อยออกมามีปริมาณ มาก ในช่วงเวลาดังกล่าว

1.4 น้ำเสียจากสถานที่ประกอบธุรกิจการค้า สถานที่ประกอบธุรกิจการค้า เช่น ตลาด โรงภาพยนตร์ ศูนย์การค้า ร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น มักจะเป็นสถานที่ที่มีประชาชนใช้บริการเป็น จำนวนแตกต่างกันไปตามช่วงเวลา เช่น บางแห่งอาจมีประชาชนไปใช้บริการเป็นจำนวนมากใน วันหยุดทำการ น้ำเสียจากสถานที่ประกอบการธุรกิจการค้ามักเกิดจากการใช้ห้องน้ำห้องส้วม การ ประกอบอาหารและการซักล้างลักษณะของน้ำเสียคล้ายกับน้ำเสียจากบ้านพักอาศัยจะต่างกัน ใน ด้านของปริมาณน้ำเสีย น้ำเสียจากชุมชนจะประกอบไปด้วยมวลสารชนิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (กรมควบคุม มลพิษ 2542)

(1) สารอินทรีย์ ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน เช่น เศษข้าว ก๋วยเตี๋ยว น้ำแกง เศษใบตอง พืชผัก ขึ้นเนื้อ เป็นต้น ซึ่งสามารถถูกย่อยสลายได้ โดยจุลินทรีย์ที่ใช้ออกซิเจนทำให้ระดับ ออกซิเจนละลายน้ำ ลดลงเกิดสภาพเน่าเหม็นได้ ปริมาณของสารอินทรีย์ในน้ำ นิยมวัดด้วยค่าบีโอดี เมื่อค่าบีโอดีในน้ำสูงแสดงว่ามีสารอินทรีย์ปะปนอยู่มาก และสภาพเน่าเหม็นจะเกิดขึ้นได้ง่าย

(2) สารอนินทรีย์ได้แก่แร่ธาตุต่าง ๆ ที่อาจไม่ทำให้เกิดน้ำเน่าเหม็น แต่อาจเป็น อันตราย ต่อสิ่งมีชีวิต ได้แก่ คลอไรด์ ซัลเฟต เป็นต้น

(3) โลหะหนักและสารพิษอาจอยู่ในรูปของสารอินทรีย์หรืออนินทรีย์และสามารถสะสม อยู่ในวงจรอาหาร เกิดเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต เช่น ปรอท โครเมียม ทองแดง ปกติจะอยู่ในน้ำเสีย จากโรงงานอุตสาหกรรม และสารเคมีที่ใช้ในการกำจัดศัตรูพืชที่ปนมากับน้ำทิ้งจากการเกษตร สำหรับ ในเขตชุมชนอาจมีสารมลพิษนี้มาจากอุตสาหกรรมในครัวเรือนบางประเภท เช่น ร้านชุบโลหะ อยู่ซ่อม รถ และน้ำเสียจากโรงพยาบาล เป็นต้น

(4) ไขมัน น้ำมัน และไขมัน เป็นอุปสรรคต่อการสังเคราะห์แสง และกีดขวางการกระจาย ของออกซิเจนจากอากาศสู่น้ำ นอกจากนั้นยังทำให้เกิดสภาพไม่น่าดู

(5) สารแขวนลอยในน้ำเมื่อจมตัวสู่ก้นลำน้ำทำให้เกิดสภาพไร้ออกซิเจนที่ท้องน้ำ ทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน มีความขุ่นสูง มีผลกระทบต่อการดำรงชีพของสัตว์น้ำ

(6) สารก่อให้เกิดฟองหรือชักฟอก ได้แก่ ผงซักฟอก สบู่ ฟองจะกีดกันการกระจายของ ออกซิเจนในอากาศสู่น้ำ และอาจเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ

(7) จุลินทรีย์ จุลินทรีย์ในน้ำเสียเหล่านี้จะใช้ออกซิเจนในการดำรงชีวิตสามารถลดระดับ ของออกซิเจนละลายน้ำ ทำให้เกิดสภาพเน่าเหม็น นอกจากนี้จุลินทรีย์บางชนิดอาจเป็นเชื้อโรคที่เป็น อันตรายต่อประชาชน เช่น จุลินทรีย์ในน้ำเสียจากโรงพยาบาล

(8) ธาตุอาหาร ได้แก่ ไนโตรเจน และฟอสฟอรัส เมื่อมีปริมาณสูงจะทำให้เกิดการเจริญเติบโตและเพิ่ม ปริมาณอย่างรวดเร็วของสาหร่าย (algae bloom) ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญทำให้ระดับออกซิเจนในน้ำลดลงต่ำมากในช่วงกลางคืน อีกทั้งยังทำให้เกิดวัชพืชน้ำ ซึ่งเป็นปัญหาแก่การสัญจรทางน้ำ

2.แหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำจากการเกษตร เนื่องจากการเกษตรกรรมมักมีการใช้สารเคมีต่าง ๆ เพื่อเพิ่มผลผลิตโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางกรการกสิกรรมซึ่งมีการใช้ปุ๋ย และสารกำจัดศัตรูพืช และสัตว์ สารประกอบเหล่านี้อาจก่อให้เกิด มลพิษทางน้ำ ได้ดังนี้ เช่น สารกำจัดแมลงส่วนหนึ่งจะถูกน้ำฝนชะล้างลงสู่แหล่งน้ำทำให้เกิดผลกระทบ ต่อสิ่งมีชีวิตได้ สารประกอบไนโตรเจนและฟอสฟอรัสซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของปุ๋ยเมื่อถูกชะล้าง ลงสู่แหล่งน้ำก็จะก่อให้เกิดผลกระทบ ทำให้น้ำมีธาตุอาหารมากเกินไปและเกิดสภาวะยูโทรฟิเคชันได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหามลพิษอันเนื่องมาจากของเสียจากการเลี้ยงสัตว์ เช่น มูลสัตว์จะสามารถใช้เป็น ปุ๋ยสำหรับการปลูกพืช แต่ถ้าไม่มีการจัดการที่ดีอาจทำให้มูลสัตว์ที่เกิดขึ้นกลายเป็นสารมลพิษได้ น้ำ เสียจากการเกษตรและการปศุสัตว์มาจากแหล่งใหญ่ๆ ดังนี้ คือ

2.1 น้ำเสียจากการเพาะปลูกน้ำที่ผ่านการใช้แล้วจากพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งประกอบด้วย ปุ๋ยส่วนเกินจะส่งผลให้พืชที่ขึ้นในแหล่งน้ำเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีสารเคมีที่ใช้ กำจัดศัตรูพืช ซึ่งถ้ามีความเข้มข้นสูงพอก็อาจทำให้สัตว์น้ำต่าง ๆ ตายได้

2.2 น้ำเสียจากการปศุสัตว์ เช่น ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีก สุกร สารมลพิษส่วนใหญ่มาจากมูล สัตว์ เศษอาหารที่เหลือ และน้ำที่ใช้ล้างคอก

2.3 น้ำเสียจากจากเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำส่วนใหญ่มักมีพื้นที่ติดกับแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น คลอง แม่น้ำ ทะเล น้ำเสียที่ระบายออกมามีอินทรีย์วัตถุที่เกิดจากอาหารที่ใช้ เลี้ยงสัตว์ และของเสียที่กำจัดออกจากสัตว์น้ำเหล่านั้น มีสารปฏิชีวนะปะปนเป็นจำนวนมาก และอาจ มีความเค็มปะปนออกมาด้วย

3. แหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำจากอุตสาหกรรม น้ำเสียจากอุตสาหกรรมเกิดจากการใช้น้ำ ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงงาน เช่น น้ำเสีย ที่เกิดจากการล้างวัตถุดิบ น้ำล้างวัสดุอุปกรณ์ น้ำล้างทำความสะอาดโรงงาน น้ำเสียจากระบวนการผลิต น้ำเสียที่ใช้ในการหล่อเย็นของอุปกรณ์ทำความร้อน เป็นต้น ลักษณะและปริมาณของน้ำเสียนั้น ขึ้นอยู่กับชนิดหรือประเภทของอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการอุตสาหกรรม และการควบคุมกำกับ การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมดังนั้นในการควบคุมมลพิษทางน้ำที่เกิดจากน้ำเสียจากอุตสาหกรรม จึงจำเป็นต้องทำการ วิเคราะห์หาปริมาณและลักษณะของน้ำเสียของแต่ละโรงงาน แต่ละประเภทของกิจกรรมภายใน โรงงาน ถึงแม้บางโรงงานจะประกอบอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันแต่ลักษณะและปริมาณของน้ำเสียที่เกิดขึ้นอาจมีความแตกต่างกันได้บ้าง โดยทั่วไปลักษณะน้ำเสียจากอุตสาหกรรมแต่ละประเภท สรุปได้ดังนี้ เช่น

3.1 อุตสาหกรรมการเกษตร เช่น โรงงานแปรรูปผลผลิตจากการเกษตร โรงงานอุตสาหกรรมอาหาร และโรงงานอาหารสัตว์ น้ำเสียจากโรงงานประเภทนี้ จะมีสารอินทรีย์มากมีความสกปรกสูง เมื่อทิ้งสู่แหล่งน้ำจะทำให้ออกซิเจนในน้ำลดลง บางโรงงานอาจมีเชื้อโรคปะปนออกมาอีกด้วย

3.2 อุตสาหกรรมแร่และโลหะต่าง ๆ เช่น โรงงานผลิตโลหะหรือโลหะผสม โรงถลุงแร่ โรงงานแปรรูปโลหะ โรงงานเหล่านี้อาจมีปริมาณน้ำเสียไม่มาก แต่มีสารมลพิษจำพวกโลหะหนักปะปนออกมามาก

3.3 อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ เช่น โรงงานผลิตสารเคมี โรงงานผลิตปิโตรเลียม ผลิตยาง โรงงานผลิตยาหรือปุ๋ย โรงงานผลิตกระดาษ ผลิตสี เป็นต้น น้ำเสียจากโรงงานเหล่านี้ จะมีความสกปรกสูงบางชนิดมีค่าความเป็นกรดต่าง (pH) สูง และอาจมีสารมลพิษปะปนออกมากับน้ำทิ้งบางชนิดอาจทำให้ สี รส หรือกลิ่นของน้ำเสียเปลี่ยนแปลงไป

3.4 อุตสาหกรรมเครื่องกลหรือเครื่องไฟฟ้า เช่น โรงงานผลิตเครื่องจักร เครื่องยนต์ โรงงานผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น น้ำเสียจากโรงงานเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นน้ำที่ใช้ล้างทำความสะอาด ซึ่งอาจมีโลหะหนักและน้ำมันปะปนออกมา

3.5 อุตสาหกรรมสิ่งทอ เช่น โรงงานผลิตเส้นใย โรงงานทอผ้า ย้อมผ้า พิมพ์ผ้า น้ำเสียจากโรงงานเหล่านี้ ส่วนใหญ่เกิดจากสารฟอกย้อมสี การล้างสีส่วนเกินและการทำความสะอาด ลักษณะน้ำเสียประกอบไปด้วยสารเคมีที่ทำให้เกิดสีเป็นส่วนใหญ่ ทำให้น้ำในแหล่งน้ำเกิดการเปลี่ยนสีและอาจมีโลหะหนักปะปนออกมาด้วย

กองอนามัยสิ่งแวดล้อม (2553) ความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า “ความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ หมายถึง คุณภาพในแหล่งน้ำ อาจเป็นแม่น้ำลำธาร อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ ตลอดจนแหล่งน้ำใต้ดินมี สิ่งเจือปนต่าง ๆ ในปริมาณสูงเกินกว่าค่ามาตรฐานแหล่งน้ำที่กำหนดจึงทำให้คุณภาพน้ำไม่เหมาะสม สำหรับการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน/ธวัช กนกเทศ/อนุกุล มโนทน (2554) การใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมสุขภาพชุมชนริมฝั่งแม่น้ำยมขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษของน้ำ มลพิษของดิน และมลพิษของอากาศ เนื่องจากขยะส่วนที่ขาดการเก็บรวบรวม หรือไม่นำมากำจัดให้ถูกวิธี ปล่องทิ้งค้างไว้ในพื้นที่ของชุมชน เมื่อมีฝนตกลงมาจะไหลชะนำเอาความสกปรก เชื้อโรค สารพิษจากขยะไหลลงสู่แหล่งน้ำทำให้แหล่งน้ำเกิดเน่าเสียได้ และนอกจากนี้ขยะมูลฝอยยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพของดิน ซึ่งจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของขยะมูลฝอย ถ้าขยะมีถ่านไฟฉาย ชากแบตเตอรี่ ชากหลอดฟลูออเรสเซนต์มาก ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณโลหะหนักพวกปรอท แคดเมียมตะกั่วในดินมาก ซึ่งจะส่งผลเสียต่อระบบนิเวศในดิน และเมื่อฝนตกลงมาชะกองขยะมูลฝอยจะทำให้ น้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลมาปนเปื้อนดินบริเวณรอบๆทำให้เกิดมลพิษของดินได้ การปนเปื้อนของดิน ยังเกิดจากการนำมูลฝอยไปฝังกลบ หรือการยกยกออกไปทิ้งทำให้ของเสียอันตรายปนเปื้อนในดิน ถ้ามีการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้งทำให้เกิดควันมีสารพิษ ทำให้คุณภาพของอากาศเสีย ประชาชนควรมีการจัดการขยะที่ถูกต้องตามความสามารถและศักยภาพตนเอง และที่ทำได้ทุกคนคือทำการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเพื่อให้ขยะมูลฝอยบางประเภทนำไปใช้ประโยชน์ตามกระบวนการและประเภทของสิ่งที่ทิ้งนั้นๆเช่น อาจจะเป็นการนำไปใช้ซ้ำนำไปแปลงใช้ใหม่ เป็นต้น แล้วในที่สุดก็จะเหลือขยะมูลฝอยทิ้งจริง (คือขยะมูลฝอยที่ไม่อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้) น้อยลงไป ซึ่งหากชาวสะท้อทุกคนให้ความร่วมมือเช่นนี้แล้ว ย่อมหมายความว่าปริมาณขยะมูลฝอยที่เคยมีจำนวนมากก็จะลดน้อย

สิ่งที่ชาวบ้านเรียกว่า “ ขยะ ” ขยะที่พบอยู่ทั่วไปตามครัวเรือนของชุมชนสะท้อสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ตามวิธีจำแนกของชุมชนริมน้ำยม ได้แก่ 1)ขยะที่ขายได้ 2) ขยะที่ขายไม่ได้ ในด้านขยะที่ขายได้มีดังต่อไปนี้ กระดาษ, กระป๋องน้ำอัดลม, ขวดเบียร์, ขวดน้ำพลาสติกใส่น้ำ โพลาริส,ลังกระดาษ,เศษหนัง, ยางรถยนต์, รองเท้าเก่า,ขวดน้ำเปล่า ส่วนขยะที่ขายไม่ได้ได้แก่ เศษอาหาร,เศษผัก,ใบไม้,เศษผ้า,ถุงพลาสติกที่เปื้อนมาก,โฟม,ขวดแก้วแตก,ถ่านไฟฉาย, เศษหิน/ทราย, หลอดไฟ,กระป๋องยาฆ่าแมลง,เศษกระเบื้อง,เข่งผัก, ของจุกสานที่ชำรุดเป็นต้น ขยะที่เกิดขึ้นจาก

ชุมชนแห่งนี้ โดยทั่วไปแล้ว ประกอบด้วยวัสดุหลายๆชนิดในปริมาณที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดของครัวเรือน ฐานะทางเศรษฐกิจ

5.2 SDGs เป้าหมายที่ 8 อาชีพและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี

ทรงศักดิ์ นูวรรณ (2563) การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในชุมชน การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมด้านการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืนในการดำเนินชีวิตด้วยความยั่งยืนนั้นควรจะมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนเกิดความสนใจและให้ความสำคัญต่ออาชีพ อาชีพ เกษตรกรร่วมกันประกอบธุรกิจในชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรืออื่นๆและจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนได้รับการรับรองตามกฎหมายและได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาไปสู่การแข่งขันทางการค้าได้หรือส่งเสริมสนับสนุนให้ ครัวเรือน นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน จัดทำแผนชีวิต โดยมีครอบครัวพัฒนา เป็นต้นแบบขยายผลการปฏิบัติสู่ครัวเรือน ช่างเคียง หรือแม้กระทั่งการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดการสร้างคนสร้างรายได้เข้าท้องถิ่นด้วยหลัก เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือคนในหมู่บ้านเข้าใจกัน รู้รักสามัคคี เสียสละ และรู้จักพอเพียงดังนั้นในทางปฏิบัติควรเริ่มจากการให้คนในชุมชนเกิดความสนใจและให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการอนุรักษ์และขยายพันธุ์พืชสมุนไพรและพืชอาหารตลอดจนการอนุรักษ์ป่าของชุมชน และให้ชุมชน สร้างอาชีพส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนสนับสนุนผลักดันให้ชุมชนเกิดกลุ่มอาชีพที่เข้มแข็งและยั่งยืนเพื่อเกิดรายได้หรือ พัฒนาการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการร่วมคิด ร่วมรู้ ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์กับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่ทำงานในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อย่างบูรณาการ

กมลชนก จันทรเกตุ (2560) การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวชุมชน นิยามความหมายการท่องเที่ยวโดยชุมชนอธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งถ้ามีการวางแผนพัฒนาการจัดการที่ดีแล้วการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดอาชีพในชุมชน สร้างรายได้และเป็นโอกาสให้เกิดประกอบธุรกิจซึ่งจะทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังทำให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติในชุมชนโบราณคดีประวัติศาสตร์ศิลปะงานหัตถกรรมและวัฒนธรรม ประเพณีชนวนในการพัฒนาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นเพราะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาสถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยให้คำนิยามว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนคือการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมสังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน องค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีดังนี้

1.) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์

2.) ด้านการเรียนรู้ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความรู้และความเข้าใจ ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีการจัดการซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างผู้มาเยือนกับ ชาวบ้านอีก ทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ซูวิทย์ ศิริโชคเวชกุล (2551) เทียบให้รู้ เปิดประตูมอง กล่าวถึง การท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า เป็นแนวทางการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลกและของภูมิภาค ซึ่ง หัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community participation) ในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเช่นการประดิษฐ์และจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เทศกาลประเพณี การนำนักท่องเที่ยวชมกระบวนการทางการเกษตร ท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ หลากหลายประเทศนำไปปฏิบัติและประสบความสำเร็จมีรูปแบบดังนี้

1.) การจำหน่ายสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน (Product sales) เช่นสินค้าหัตถกรรม อาหารประจำวัน

2.) กิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม (Cultural show) เช่น การฟ้อนรำการเล่นละคร พื้นบ้าน การแสดงดนตรีเฉพาะชุมชน

3.) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงหมู่บ้าน (village Based Activities) คือกิจกรรมทางท่องเที่ยว ซึ่ง ชุมชนในหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อเสนอแก่นักท่องเที่ยว กิจกรรมการค้างพักแรมใน หมู่บ้าน สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา

สากล สถิตวิทยานันท์ (2542) ได้ให้ความเห็นว่า แนวคิดสำคัญของการมีส่วนร่วมมี 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1.) ความสนใจและความห่วงใยกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญพ้องต้องกันกลายเป็นความสนใจและห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม

2.) ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีอยู่ต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้ พุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน

3.) การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำที่ตอบสนองความ เห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ

นำชัย ทุนผล (2542) แนวคิดและวิธีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้สรุปความหมายการมี ส่วนร่วมของประชาชน ว่าเป็นกระบวนการที่สมาชิกของชุมชนมีการกระทำออกมาในลักษณะของการ ทำงานร่วมกัน มีจะแสดงให้ถึงความต้องการร่วม เพื่อเป็นอำนาจในการต่อรองทางการเมือง และ เศรษฐกิจ เพื่อใช้ในการปรับปรุงสถานภาพชุมชน หรือเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การระบุปัญหาที่พบและร่วมมือกันให้กิจกรรมนั้นลุล่วง เพื่อประโยชน์ของชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือภาคเอกชน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญซึ่งผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชนบท ดังนี้คือ

- 1.) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัย
- 2.) ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- 3.) ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทนได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์
- 4.) ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนร่วม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะเข้าร่วม เพื่อให้เกิดความสามัคคี

กิจกรรมที่มีการเข้าร่วมของประชาชนโดยการแก้ไขดำเนินการของชุมชน สามารถทำได้โดยตรงด้วยการวางแผนโครงการร่วมปฏิบัติงานในลักษณะของการเสียสละแรงงาน บริจาคเงินและร่วมแสดง ความคิดเห็น ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผลด้วยความสมัครใจ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาสาธารณประโยชน์ในชุมชนหรือโดยอาจร่วมผ่านตัวแทน เช่นผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรอื่นๆที่จะนำชุมชนไปสู่ความเข้มแข็ง ความจำเป็นในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งได้

วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และปิยะพร ธรรมชาติ (2559) ได้ทำการศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืนผลการศึกษาวิจัย พบว่ากลุ่มชุมชนและตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ กลุ่มปลูกและแปรรูปสมุนไพร มีความสนใจ และเข้าใจในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีความรู้ด้านสมุนไพร การบำบัดเพื่อสุขภาพ รวมถึงชุมชนเองก็มีศักยภาพเพียงพอต่อการรวมกลุ่มในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน

5.3 SDGs เป้าหมายที่ 11 นครและชุมชนยั่งยืน

กัณทริย์ ศรีพงศ์พันธุ์ (2540) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับมลพิษและการจัดการไว้ว่ามลพิษน้ำ (water pollution) เป็นภาวะการณ์ที่ทำให้น้ำเปลี่ยนแปลงจากคุณสมบัติตามธรรมชาติจนเราไม่สามารถใช้น้ำนั้นตามที่เรต้องการ หรือจนสิ่งมีชีวิตบางชนิดหรือหลายชนิดไม่อาศัยอยู่ได้ ทำให้แหล่งน้ำสูญเสียสมดุลธรรมชาติไป ดังนั้นกรณีที่มีมลพิษเข้ามาสู่สิ่งแวดล้อม เช่น เกิดมลพิษทางน้ำ เพื่อให้สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตั้งปัญหาไว้ คือสารมลพิษอะไร เข้าสู่สิ่งแวดล้อมมีปริมาณเท่าไร อะไรเป็นแหล่งกำเนิด และมีการแพร่กระจายอย่างไร รวมถึงผลกระทบของสารมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและแนวโน้มของความเข้มข้นตลอดจนสาเหตุอื่นๆ

ของการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของผลกระทบ เพื่อที่เป็นแนวทางแก้ไขให้ลดลงได้ด้วยวิธีใดบ้าง และงบค่าใช้จ่ายในการจัดการแก้ไขปัญหาดังนั้นถ้าทราบข้อมูลต่างๆเหล่านี้ก็สามารถจัดการกับมลพิษต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วันชัย บุญยสุรัตน์ (2534) ได้เสนอแนวคิดเรื่องปัญหามลพิษทางน้ำในตัวเมืองเชียงใหม่ ไว้ว่าการขยายตัวเมืองเชียงใหม่ออกไปตามวิวัฒนาการการเจริญเติบโตของเมืองอย่างรวดเร็ว จึงเป็นเหตุให้เกิดน้ำเสียหรือมลพิษทางน้ำจนนำไปสู่โครงการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียให้แก่เมือง เพื่อจะได้ไม่เกิดผลกระทบต่อประชาชนในเมืองและนอกเมืองหรือท้องถิ่นใกล้เคียงและถึงแม้ว่าทางเทศบาลเทศบาลจะศึกษาเตรียมการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียไว้ใหญ่โตและเหมาะสมเพียงไรก็ยังไม่มีความสำคัญเท่ากับการป้องกันและแก้ไขที่ต้นเหตุที่ทำให้เกิดน้ำเสียคือทางเทศบาลให้ความรู้กับประชาชนให้เข้าใจว่าน้ำเสียเกิดขึ้นได้อย่างไร จากใคร และควรหาทางลดมลพิษในเบื้องต้นอย่างไร ซึ่งวันชัย บุญยสุรัตน์ เชื่อว่าถ้าหากประชาชนเข้าใจและให้ความร่วมมือปัญหามลพิษจากน้ำก็จะเบาบางหรือไม่เกิดขึ้นในที่สุด

1. ความรับผิดชอบของภาครัฐ

1.1 กำหนดค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ เพื่อใช้ควบคุมและอนุรักษ์คุณภาพน้ำให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายและเกิดประโยชน์ในการใช้

1.2 ควรดำเนินการควบคุมดูแลให้ผู้ประกอบกิจการที่ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ มีการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียให้ได้มาตรฐาน

1.3 จัดทำระบบน้ำเสียรวม สำหรับแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและในแหล่งน้ำ เพื่อควบคุมดูแลให้เป็นมาตรฐาน

2. ความรับผิดชอบของเอกชน/ประชาชน

2.1 ควรให้ความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ

2.2 ไม่ทิ้งขยะหรือกากของเสียลงแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่แม่น้ำ ลำคลอง

2.3 โรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสีย ต้องให้ความร่วมมือในการบำบัดน้ำเสียให้มีคุณภาพตามมาตรฐานก่อนที่จะระบายสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

ทวีวงศ์ ศรีบุรี (2538) ได้มีแนวคิดการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ย่อมถือว่าเป็นสิทธิโดยชอบธรรมในระบบประชาธิปไตย เพราะประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะรับรู้ข่าวสาร การสนับสนุน หรือการคัดค้านการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และที่สำคัญคือประชาชนในท้องถิ่นจะทราบถึงรายละเอียดของสภาวะแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ศึกษาหน่วยงานที่เข้าไปจัดการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรม ดังนั้นการให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ จะทำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประธาน ตังสิกุลบุตร (2538) ได้ให้แนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. ชุมชนจะพัฒนาอย่างยั่งยืน ต้องเกิดขึ้นบนพื้นฐานข้อสัญญาของประชาชน ภายใต้ขีดจำกัดระบบนิเวศ โดยได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรชุมชนด้วย
2. จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยชุมชน
3. องค์กรชุมชนจะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความเหมาะสมกับการพัฒนา จะต้องการผ่านทำงานขององค์กรชุมชน การให้ข่าวสารสาธารณะอย่างต่อเนื่อง และมีการวิจัยศึกษาของชุมชน รวมถึงการติดตามเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (2544) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย และเป็นการชี้ชัดเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนจริงๆ ไว้ ดังนี้

1. การเข้าถึงข่าวสาร ทุกหน่วยงานต้องมีการให้บริการให้บริการข้อมูลที่เป็นปัจจุบันต่อสาธารณชนโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากประชาชน และควรมีกฎหมายกำหนดให้ภาคอุตสาหกรรมเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมต่อสาธารณชนโดยตรง เช่นระบบ PRTR(pollutant Release and Transfer Register)นอกจากนี้จะต้องปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อม ควรระบุให้ชัดเจน เพราะทุกวันนี้ยังใช้มาตรฐาน 6 และ 8 ยังใช้คำ “อาจ” ซึ่งไม่ได้ระบุชัดเจน และควรมีช่องกลไกที่เอื้อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น นอกเหนือไปจากการฟ้องร้องเพื่อให้ได้ข้อมูล และรัฐธรรมนูญควรรับรองสิทธิในการรับรู้ของสาธารณชน และรัฐควรสนับสนุนสื่อทางเลือกด้วย
2. การเข้าถึงการตัดสินใจนโยบาย แผนงาน โครงการสัมปทาน การเลือกตั้งโครงการและการศึกษาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยรัฐควรผลักดันให้มี พ.ร.บ. การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อรองรับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง จะต้องได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- 2.1 ก่อนการตัดสินใจในโครงการ
- 2.2 ระหว่างดำเนินการ
- 2.3 หลังการดำเนินงาน (การติดตามตรวจสอบ)

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เชื่อว่าการจัดทำนโยบายและแผนงานใดๆ ที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนต้องให้ประชาชนที่จะได้รับผลกระทบนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ก่อนที่ตัดสินใจในโครงการใดๆก็ตาม รวมทั้งสนับสนุนสร้างกลไกให้ประชาชนสังคมติดตามตรวจสอบเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยน การดำเนินงานต่อ หรือการยุติโครงการนั้นๆ

3. การเข้าถึงความยุติธรรม โดยให้ประชาชนทั่วไปต้องได้รับสิทธิในการเข้าถึงความชอบธรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเท่าเทียมกัน และต้องสร้างกลไกกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชอบธรรมด้วย
4. การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วม โดยสำนักงานคณะกรรมการและสำนักนายกรัฐมนตรี จะต้องส่งเสริมบทบาทของ อบต. ให้เป็นศูนย์ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

บทที่ 3

รายละเอียดการปฏิบัติงาน

3.1 ชื่อและที่ตั้งสถานประกอบการ

ชื่อสถานประกอบการ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
ที่ตั้งสถานประกอบการ : ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ชั้น 2 อาคาร 3 ถนน รัตนาธิเบศร์ ตำบล
บางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : 02 589 5479 ต่อ 18
เฟซบุ๊ก : www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

ภาพที่ 3.1 : โลโก้ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี

ที่มา : www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

3.2 ประวัติความเป็นมาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานราชการไทย ประเภทกระทรวง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการศึกษาด้านกีฬานันทนาการและราชการอื่นๆตามที่กฎหมายกำหนด กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ในการปฏิรูประบบราชการสมัยรัฐบาลของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตรโดยรับโอนภารกิจด้านกีฬาและการท่องเที่ยวจากกระทรวงต่างๆเข้ามาไว้ด้วยกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาคนแรกคือนายสนธยา คุณปลื้ม มีนายจเด็จ อินสว่าง เป็นปลัดกระทรวงคนแรก ต่อมาในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ย้ายนายสุวัตร สติทหล่อ ปลัดกระทรวงไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาความสงบแห่งชาติให้ผู้รักษาราชการในตำแหน่งราชการมีอำนาจเต็มเพื่อความสะดวกในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงการ

ท่องเที่ยวและกีฬาจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 หมวด 5 ตามมาตรา 14 กำหนดให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การกีฬา การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และ ราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ให้อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีส่วน ราชการตามมาตรา 15 ดังต่อไปนี้

- (1) สำนักงานรัฐมนตรี
- (2) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (3) สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
- (4) สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

ตามพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ส่วนที่ 4 มาตรา 22 ถึงมาตรา 26 ให้โอน ทรัพย์สิน งบประมาณหนี้สิน ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของ กระทรวงศึกษาธิการในส่วนกรมพลศึกษา (ยกเว้นกองยูวกาชาดและกองการลูกเสือ) มาเป็น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาตรา 27 ให้โอนงานส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ ในสำนักงานพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ มาเป็น สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาตรา 28 ให้โอนอำนาจหน้าที่ของ รัฐมนตรีในการดำเนินงานเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐดังต่อไปนี้มาเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา

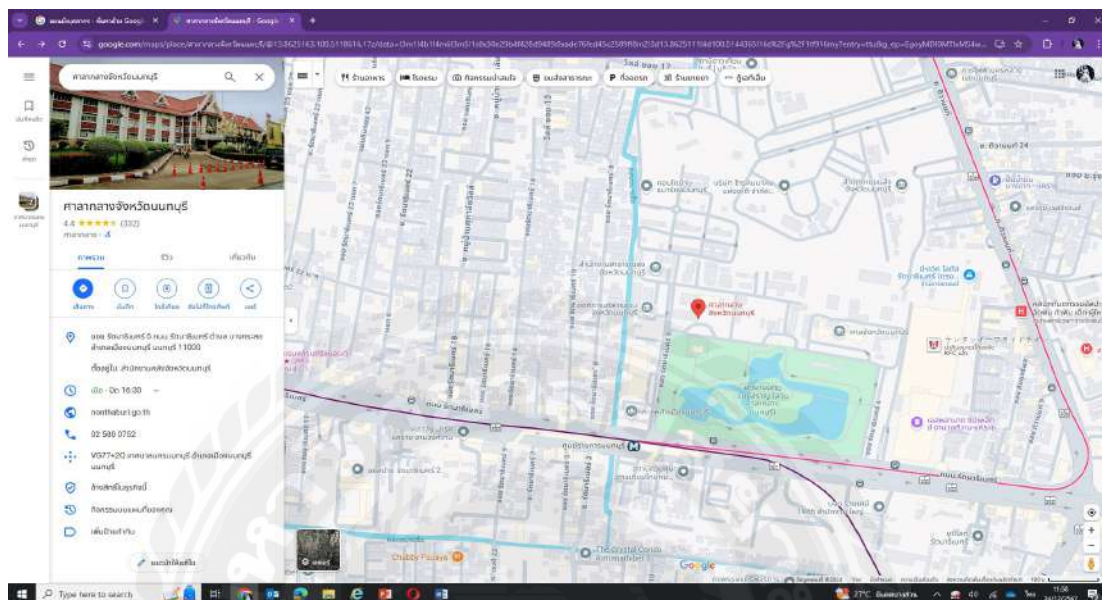
- (1) การกีฬาแห่งประเทศไทย
- (2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มาตรา 29

นอกจากโอนอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้แจ้งชัดแจ้งชัดที่อื่นให้โอนอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี ใน การดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายดังต่อไปนี้ มาเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- (1) พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542
- (2) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535
- (3) พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544

3.3 แผนที่ตั่งสำนักงาน

แผนที่ที่ตั่ง : ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ชั้น 2 อาคาร 3 ถนนรัตนนิเปร์ย์ ตำบลบางกระสอ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

ภาพที่ 3.2 : แผนที่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
ที่มา : <https://www.google.com/maps>

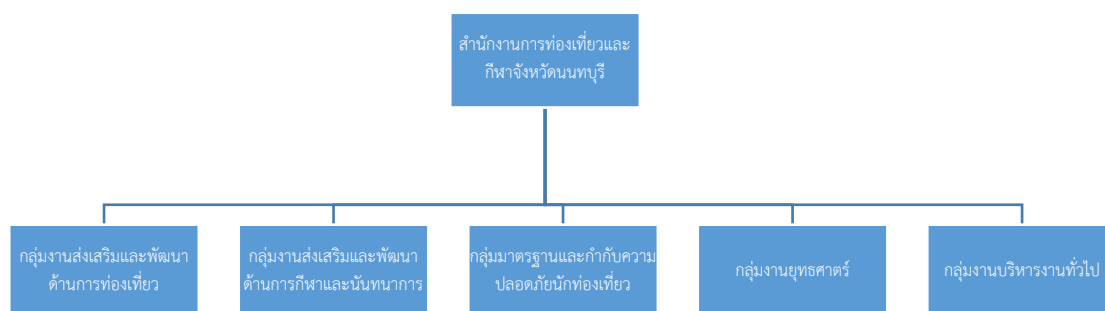
3.4 การให้บริการขององค์กร

2.2.1 ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบภายในจังหวัดนนทบุรี

2.2.2 การส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาภายในจังหวัดและให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศ

2.2.3.การจัดสรรนโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี

3.5 โครงสร้างสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี

ที่มา : www.nonthaburi.mots.go.th

3.6 ผู้บริหารสำนักงาน

น.ส.ศิริวรรณ พรเลิศวิวัฒน์

ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี

ภาพที่ 3.3 : ผู้บริหารสำนักงาน

ที่มา : https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/en_AU/organization/nbi_mots

3.7 พนักงานที่ปรึกษา

น.ส.สัทกมณี เร่มคิดการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ภาพที่ 3.4 : พนักงานที่ปรึกษา

ที่มา : https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/en_AU/organization/nbi_mots

3.8 ชื่อนักศึกษาฝึกงาน ตำแหน่งและลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย

นาย ธบุญ ภาคสาธิต

ตำแหน่ง/ส่วนงาน : นักศึกษาฝึกงาน

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ภาพที่ 3.5 : นักศึกษาฝึกงาน

ที่มา : ผู้จัดทำ

ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย

งานภายในสำนักงาน

- พิมพ์เอกสารที่ได้รับมอบหมาย ถ่ายเอกสาร เดินส่งเอกสาร
- การฝึกใช้โทรศัพท์
- บันทึกสรุปการประชุมของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
- บรรจุเอกสารและคู่มือแนะนำการท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรีส่งไปรษณีย์
- การจัดเรียงเอกสาร การทำที่คั่นเอกสาร
- หาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

งานภายนอกสำนักงาน

- ถ่ายภาพนักท่องเที่ยว ถ่ายวีดิทัศน์
- ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเวลาออก Trip
- เข้าร่วมแข่งกีฬากับชุมชน
- เข้าร่วมการสัมมนาของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
- เข้าร่วมงานแถลงข่าวเกี่ยวกับการจัดงานในจังหวัดนนทบุรี
- เข้าร่วมประชุมโครงการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

- เข้าร่วมประชุมโครงการยกระดับมาตรฐานสมรรถนะบุคลากรด้านการท่องเที่ยว อาเซียน พัฒนานวตไทยนนทบุรีสู่มาตรฐาน
- เข้าร่วมพิธีเปิดงานเส้นทางใกล้กรุง คลองพระพิมล/ตลาดน้ำไทรน้อย อ.ไทรน้อย จ. นนทบุรี

กิจกรรม One Day Trip

1. One Day Trip / เส้นทางใกล้กรุง / คลองพระพิมลราชา (14/9/67)

ภาพที่ 3.6 : One Day Trip

ที่มา : https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

2. กิจกรรมจัดการแข่งขันกีฬา นันทนาการส่งเสริมสุขภาพของชุมชน บริเวณรอบโรงไฟฟ้าพระนครเหนือในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ณ สนามกีฬาศูนย์เยาวชนเฉลิมพระเกียรติ เทศบาลนครนนทบุรี อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี (19/9/67)

ภาพที่ 3.7 : One Day Trip

ที่มา : https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

3. One Day Trip / ท่องเที่ยววิถีชุมชน / (20/11/67)

ภาพที่ 3.8: One Day Trip

ที่มา : https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

- วัดไทรมาเหนือ
- วัดไทรมาใต้
- วัดบางจาก
- สวนลุงต๋อ
- วัดศรีเรืองบุญ

4. One Day Trip / ตามรอยละครดัง / (22/11/67)

ภาพที่ 3.9 : One Day Trip

https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

- WAWA HOUSE
- ชิมเฉย
- หักเฉย
- เรือยนต์ ท่องเที่ยววิถีไทย
- พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์กรมราชทัณฑ์

5. One Day Trip / ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ / (23/11/67)

ภาพที่ 3.10 : One Day Trip

https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

- ปราศยา เวลเนส คลินิก
- ชมเฉย
- ตลาดน้ำไทรน้อย
- กระท่อมเห็ดฟาร์ม

6. One Day Trip / ท่องเที่ยวสายบุญ / (28/11/67)

ภาพที่ 3.11 : One Day Trip

https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

- วัดบวรนิเวศ - วัดสุทัศนเทพวราราม - ตลาดต้นไม้ - วัดสุทัศนเทพวราราม 2 - วัดสุทัศนเทพวราราม

7. One Day Trip / เส้นทางคลองอ้อมนนท์ / (30/11/67)

ภาพที่ 3.12 : One Day Trip

https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

- วัดราษฎร์ประคองธรรม - ล่องเรือหางยาวชมวิวคลองอ้อมนนท์ - วัดคงคา
- วัดโบสถ์บน - ตลาดน้ำวัดตะเคียน - วัดปรังค์หลวง - วัดอัมพวัน

3.9 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ตาราง 3.1 : ตารางแสดงรายละเอียดระยะเวลาดำเนินงาน

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	ต.ค.-67	พ.ย.-67	ธ.ค.-67	ม.ค.-68	ก.พ.-68
1.ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	➡				
2.นำเสนอหัวข้อโครงการ			➡		
3.ออกสำรวจสถานที่		➡			
4.ออกทำแบบสอบถาม			➡		
5. ประเมินผล				➡	
6. สรุปผลและจัดทำเล่มโครงการ				➡	

การดำเนินโครงการการเป็นขั้นตอนตามลำดับ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการนี้
ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น การค้นคว้าข้อมูลผ่านเว็บไซต์ต่างๆ การค้นประวัติของ
การท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดนนทบุรี
2. นำเสนอหัวข้อโครงการแก่อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเพื่อรับฟังคำแนะนำและดำเนินการ
แก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาในจุดต่างๆ
3. ดำเนินการออกสำรวจสถานที่คลองพระพิมลราชา ตลาดบางบัวทอง ตลาดวัดไทรน้อย
ตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่)
4. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามและออกสำรวจความเห็นนักท่องเที่ยว ผู้อาศัยในชุมชน
และผู้ประกอบการ
5. ติดตาม ประเมินผลกิจกรรมการท่องเที่ยว ปัญหาขยะในคลองพระพิมลราชา และการมี
ส่วนร่วมของชุมชน
6. สรุปผลและจัดทำรูปเล่มโครงการทั้ง 5 บทและจัดการนำเสนอโครงการในรูปแบบพาว
เวอร์พอยต์

3.10 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

เริ่มปฏิบัติงานสหกิจศึกษาวันที่ 2 กันยายน 2567 ถึงวันที่ 20 ธันวาคม 2567

3.11 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้

อุปกรณ์ด้านฮาร์ดแวร์	1. โทรศัพท์มือถือ
	2. คอมพิวเตอร์
	3. เครื่องถ่ายเอกสาร
อุปกรณ์ด้านซอฟต์แวร์	1. โปรแกรม Microsoft word
	2. โปรแกรม Microsoft Powerpoint
	3. โปรแกรม Microsoft Excel

บทที่ 4

ผลการปฏิบัติงาน

สืบเนื่องจากผู้จัดทำได้เข้าร่วมกิจกรรม One Way Trip “เสน่ห์ใกล้กรุง” คลองพระพิมลราชา จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2567 ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี ในการเข้าร่วมงานดังกล่าว ผู้จัดทำได้เห็นถึงการท่องเที่ยววิถีชุมชนและการท่องเที่ยวทางคลอง ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนไทย ประกอบกับได้เห็นถึงความไม่สะอาดของน้ำในคลองอันเกิดจากปัญหาขยะและน้ำเสียจากครัวเรือนที่ไหลลงคลอง ทำให้เกิดความไม่ประทับใจและไม่น่าดูของนักท่องเที่ยว รวมถึงการท่องเที่ยวยังขาดความต่อเนื่อง เช่น ไม่มีเรือนำเที่ยวให้บริการต่อเนื่อง ไม่มีบริการเรือพาย และหรือชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวน้อยกว่าที่เป็น จึงได้นำปัญหาดังกล่าวนำเรียนท่านอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อเสนอเป็นหัวข้อในการทำโครงการงานสหกิจในครั้งนี้

การดำเนินการดังกล่าวได้นำเป้าหมายของ Sustainable Development Goals (SDGs) เป้าหมายที่ 6. น้ำสะอาดและสุขาภิบาล เป้าหมายที่ 8. อาชีพและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี และเป้าหมายที่ 11. นครและชุมชนยั่งยืน โดยมีเป้าหมายให้เกิดความยั่งยืนต่อการท่องเที่ยวคลองพระพิมลราชา จังหวัดนนทบุรี (ช่วงตลาดบางบัวทอง ถึง ตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่))

ภาพที่ 4.1 : SDGs

ที่มา : www.sdgmove.com

การสำรวจเชิงนิเวศ

ผู้จัดทำได้ออกสำรวจพื้นที่คลองพระพิมลราชา ช่วงตลาดเทศบาลเมืองบางบัวทอง ถึง ตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่) ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2567 และได้จัดทำแบบสอบถามในช่วงเดือนธันวาคม 2567 ถึงเดือนมกราคม 2568 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ออกสำรวจสภาพคลองพระพิมลราชาและชุมชนตลาดเทศบาลเมืองบางบัวทอง

ภาพที่ 4.2 : สะพานข้ามคลองพระพิมลราชา

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.3 : ทำน้ำตลาดเทศบาลเมืองบางบัวทอง

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.4 : สภาพคลองหน้าตลาดเทศบาลเมืองบางบัวทอง
ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.5 : สภาพคลองพระพิมลราชา
ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.6 : การทำแบบสอบถาม
ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.7 : การตอบแบบสอบถาม

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.8 : ศาลเจ้าพ่อจ้อย บางบัวทอง

ที่มา : ผู้จัดทำ

2. ออกสำรวจสภาพคลองพระพิมลราชาและชุมชนวัดไทรน้อย

ภาพที่ 4.9 : วัดไทรน้อย

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.10 : ทำน้ำวัดไทรน้อย

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.11 : การตักบาตรชุมชนวัดไทรน้อย

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.12 : การตอบแบบสอบถาม

ที่มา : ผู้จัดทำ

3. ออกสำรวจสภาพคลองพระพิมลราชและตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่)

ภาพที่ 4.13 : สะพานข้ามคลองวัดไทรใหญ่

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.14 : ตลาดน้ำไทรน้อย

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.15 : การตอบแบบสอบถาม

ที่มา : ผู้จัดทำ

ภาพที่ 4.16 : กิจกรรมพายเรือเก็บขยะ

ที่มา : ผู้จัดทำ

สรุปผลแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 : สถานภาพทางเพศผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	
เพศ	จำนวน
ชาย	27
หญิง	33
รวม	60

ตารางที่ 4.2 : ข้อมูลอายุผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ				
อายุ	15-25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	46 ปีขึ้นไป
(คน)	13	15	14	18
			รวม	60

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจ

ตารางที่ 4.3 : กิจกรรมท่องเที่ยวที่สนใจในคลองพระพิมลราช

1.กิจกรรมท่องเที่ยวที่สนใจในคลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ							
	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.1 เรือนำเที่ยว	-	-	5	4	51	12.00	21.92	มาก
1.2 เรือพาย	-	-	6	3	51	12.00	21.94	มาก
1.3 จักรยานนำเที่ยว	-	-	8	4	48	12.00	20.40	มาก
					รวม	12.00	21.42	มาก

ตารางที่ 4.4 : สภาพภูมิทัศน์คลองพระพิมลราช

2.สภาพภูมิทัศน์คลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ							
	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.1 สภาพลำคลอง								
1. ต้องปรับปรุง	1	2	10	5	42	12.00	17.13	มาก
2. ไม่ต้องปรับปรุง	-	5	44	11	-	12.00	18.45	มาก
2.2 ทำเรือสาธารณะ								
1. ต้องปรับปรุง	1	2	10	5	42	12.00	17.13	มาก
2. ไม่ต้องปรับปรุง	-	5	44	11	-	12.00	18.45	มาก
2.3 ทางเดินริมคลอง								
1. ต้องปรับปรุง	1	2	10	5	42	12.00	17.13	มาก
2. ไม่ต้องปรับปรุง	-	5	44	11	-	12.00	18.45	มาก
					รวม	12.00	17.79	มาก

ตารางที่ 4.5 : ความสะอาดของคลองพระพิมลราช

3.ความสะอาดของคลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ							
	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.1 ปริมาณขยะ	-	6	46	7	1	12.00	19.25	มาก
3.2 ความสะอาดของน้ำในคลอง	-	12	37	8	3	12.00	14.71	มาก
					รวม	12.00	16.98	มาก

ตารางที่ 4.6 : การจัดการขยะในคลองพระพิมลราช

4.การจัดการขยะในคลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ							
	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4.1 คัดแยกขยะก่อนทิ้ง	-	1	5	2	52	12.00	22.44	มาก
4.2 ประชาสัมพันธ์จัดการทิ้งขยะลงคลอง	-	-	5	1	54	12.00	23.57	มาก
4.3 จัดทีมเก็บขยะในคลองสม่ำเสมอ	-	2	1	4	53	12.00	22.97	มาก
					รวม	12.00	22.99	มาก

ตารางที่ 4.7 : สินค้าที่ต้องการ

5. สินค้าที่ต้องการ	ระดับความพึงพอใจ							
	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.1 ผัก/ผลไม้ในชุมชน	-	-	3	2	55	12.00	24.07	มาก
5.2 สินค้าแปรรูปของชุมชน	-	1	2	4	53	12.00	22.97	มาก
5.3 ของที่ระลึกจากชุมชน	-	-	2	5	53	12.00	23.01	มาก
					รวม	12.00	23.35	มาก

ตารางที่ 4.8 : สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ

6. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ	ระดับความพึงพอใจ							
	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.1 ที่จอดรถ	-	-	2	2	56	12.00	24.62	มาก
6.2 ห้องน้ำสะอาด	-	1	1	6	52	12.00	22.48	มาก
6.3 ตลาดชุมชน	-	1	1	7	51	12.00	21.98	มาก
6.4 มัคคุเทศก์น้อย	-	2	6	3	49	12.00	20.80	มาก
					รวม	12.00	22.47	มาก

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการออกปฏิบัติสหกิจศึกษา ณ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่ วันที่ 2 กันยายน 2567 ถึงวันที่ 20 ธันวาคม 2567 ผลการปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้จัดทำมีโอกาสเรียนรู้การทำงานทั้งในและนอกสถานที่ เป็นประสบการณ์อันมีค่า ทำให้เห็นสภาพปัญหาและโอกาสในการจัดการท่องเที่ยวโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อการท่องเที่ยววิถีชุมชน

ในการนี้ผู้จัดทำได้นำเสนอโครงงานเรื่อง “SDGs กับกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนคลองพระพิมลราชา จังหวัดนนทบุรี” โดยได้ทำการออกสำรวจพื้นที่และจัดทำแบบสอบถามรวม 60 ชุด เพื่อสอบถามความเห็นกับนักท่องเที่ยว ผู้อาศัยในชุมชน และผู้ประกอบการ ตามชุมชนแนวคลองพระพิมลราชา ประกอบด้วยชุมชนตลาดเทศบาลเมืองบางบัวทอง ชุมชนวัดไทรน้อย และชุมชนตลาดน้ำไทรน้อย(วัดไทรใหญ่)

จากการสำรวจความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 60 ราย มีรายละเอียดแบ่งได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นชาย 27 ราย หญิง 33 ราย
 2. อายุผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ช่วง
 - 2.1 อายุ 15 – 25 ปี จำนวน 13 ราย
 - 2.2 อายุ 26 – 35 ปี จำนวน 15 ราย
 - 2.3 อายุ 36 – 45 ปี จำนวน 14 ราย
 - 2.4 อายุ 46 ปี ขึ้นไป จำนวน 18 ราย
 3. ผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 กลุ่ม
 - 3.1 กลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 29 ราย
 - 3.2 กลุ่มผู้อาศัยในชุมชน จำนวน 16 ราย
 - 3.3 กลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 15 ราย
-

ส่วนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจ

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในกิจกรรมท่องเที่ยวที่สนใจ ดังนี้
 - 1.1 เรือนำเที่ยว จำนวน 51 คน คิดเป็น 85%
 - 1.2 เรือพาย จำนวน 51 คน คิดเป็น 85%
 - 1.3 จักรยานนำเที่ยว 48 คน คิดเป็น 80%
2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อสภาพภูมิทัศน์ของคลองพืชมลราชฯ ดังนี้
 - 2.1 สภาพลำคลอง
 - 2.1.1 ต้องการให้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในระดับ 5 จำนวน 42 คน คิดเป็น 70%
 - 2.1.2 ไม่ต้องการให้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในระดับ 3 จำนวน 44 คน คิดเป็น 73.3%
 - 2.2 ทำเรือสาธารณะ
 - 2.2.1 ต้องการให้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในระดับ 5 จำนวน 42 คน คิดเป็น 70%
 - 2.2.2 ไม่ต้องการให้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในระดับ 3 จำนวน 44 คน คิดเป็น 73.3%
 - 2.3 ทางเดินริมคลอง
 - 2.3.1 ต้องการให้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในระดับ 5 จำนวน 42 คน คิดเป็น 70%
 - 2.3.2 ไม่ต้องการให้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในระดับ 3 จำนวน 44 คน คิดเป็น 73.3%
3. ผู้ตอบแบบสอบถามกรณีความสะอาดของคลองพระพืชมลราชฯ มีดังนี้
 - 3.1 ปริมาณขยะความพึงพอใจระดับ 3 จำนวน 46 คน คิดเป็น 76.6%
 - 3.2 ความสะอาดของน้ำในคลองพระพืชมลราชฯในระดับ 3 จำนวน 37 คน คิดเป็น 61.6%
4. ผู้ตอบแบบสอบถามกรณีการจัดการขยะในคลองพระพืชมลราชฯ ดังนี้
 - 4.1 ให้คัดแยกขยะก่อนทิ้ง จำนวน 52 คน คิดเป็น 86.6%
 - 4.2 ให้ประชาสัมพันธ์การทิ้งขยะลงคลอง จำนวน 54 คน คิดเป็น 90%
 - 4.3 ให้จัดทีมเก็บขยะในคลองสม่ำเสมอ จำนวน 53 คน คิดเป็น 88.3%

5. ผู้ตอบแบบสอบถามกรณีสินค้าที่ต้องการ ดังนี้
 - 5.1 ผัก/ผลไม้ในชุมชน จำนวน 55 คน คิดเป็น 91.6%
 - 5.2 สินค้าแปรรูปจากชุมชน จำนวน 53 คน คิดเป็น 88.3%
 - 5.3 ของที่ระลึกจากชุมชน จำนวน 53 คน คิดเป็น 88.3%
6. ผู้ตอบแบบสอบถามกรณีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ ดังนี้
 1. ที่จอดรถ จำนวน 56 คน คิดเป็น 93.3%
 2. ห้องน้ำสะอาด จำนวน 52 คน คิดเป็น 86.6%
 3. ตลาดชุมชน จำนวน 51 คน คิดเป็น 85%
 4. มัคคุเทศก์น้อย จำนวน 49 คน คิดเป็น 81.6%

ข้อเสนอแนะ

จากการออกสำรวจพื้นที่และผลของคำตอบในแบบสอบถาม ผู้จัดทำมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ด้านความยั่งยืนเป้าหมายที่ 6 ด้านน้ำสะอาดและสุขาภิบาล

(Clean Water And Sanitation)

1. ควรมีการจัดการขยะแบบครบวงจร โดยให้มีการแยกขยะที่ชัดเจนทั้งขยะชุมชนและ ขยะที่เกิดจากนักท่องเที่ยว เพื่อลดการทิ้งขยะลงในคลอง
2. ควรให้องค์กรปกครองท้องถิ่น จัดเรือเก็บขยะในคลองสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความสะอาดของน้ำในคลอง
3. จัดให้มีเครื่องเติมอากาศให้กับน้ำในคลองช่วงที่มีชุมชนหนาแน่น และบริเวณตลาดน้ำ ไทรน้อย เพื่อปรับสภาพน้ำให้มีออกซิเจนในน้ำเพิ่มขึ้น เพื่อลดกลิ่นน้ำเสียและเพื่อช่วยสร้างสมดุลให้กับสัตว์น้ำในคลอง
4. ควรให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดเก็บขยะให้ตรงกำหนด เพื่อลดปัญหาขยะสะสมส่งกลิ่น และเพื่อลดเชื้อโรคที่จะมากับสัตว์
5. องค์กรปกครองท้องถิ่น ควรจัดให้มีบริการห้องน้ำสะอาด เพื่อลดของเสียและเสริมสร้างสุขอนามัยให้เกิดความสะอาดต่อนักท่องเที่ยวและชุมชน

ความยั่งยืนเป้าหมายที่ 8 ด้านอาชีพและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี

(Decent Work And Economy Growth)

1. รมว.ศให้ชุมชนใช้สารเคมีน้อยลงและให้ส่งเสริมวิถีเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรชุมชนจัดให้มีตลาดชุมชนโดยเน้นสินค้าในชุมชน เช่น ผัก ผลไม้ ปลอดสารพิษ สินค้าเกษตรแปรรูป เช่น ข้าวกล้อง ผลไม้กวน ผลไม้แช่อิ่ม ดอกไม้ และพันธุ์ไม้ประดับ
2. จัดให้มีบริการเรือนำเที่ยว เรือพาย และจักรยานนำเที่ยว โดยเน้นให้ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ให้บริการ เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน
3. จัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำประจำปี เช่นการแข่งขันเรือพาย การพายเรือท่องเที่ยว การพายเรือเก็บขยะมาแลกสินค้า เพื่อเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดรายได้กับชุมชนเพิ่มความรู้ให้กับเยาวชนและเด็กๆ ในโรงเรียนที่ตั้งในชุมชน เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับวิถีชุมชนและประวัติของชุมชน รวมถึงผลิตภัณฑ์และสินค้าของชุมชน เพื่อสร้างมีคฤเทศก์น้อยให้บริการกับนักท่องเที่ยว

ความยั่งยืนเป้าหมายที่ 11 นครและชุมชนยั่งยืน

(Sustainable Cities And Communities)

1. ส่งเสริมให้ชุมชนปรับปรุงภูมิทัศน์ริมคลองด้วยการปลูกต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ เพื่อสร้างภูมิทัศน์ให้เกิดความประทับใจ และสร้างอากาศที่ดี ลดฝุ่นละออง
2. รมว.ศไม่ให้ชุมชนทิ้งขยะและน้ำเสียลงคลองและช่วยกันเก็บขยะในคลองที่หน้าบ้านของตนเอง เพื่อลดขยะและเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีจัดตั้งศูนย์อบรมและเผยแพร่ความรู้ชุมชน เพื่อเผยแพร่อัตลักษณ์ และเพื่อสร้างจุดขายให้กับชุมชน เช่นการดักบาตรทางน้ำ การสวมใส่ชุดท้องถิ่น
3. จัดสร้างแผ่นประชาสัมพันธ์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมให้ชุมชนผลิตนักประชาสัมพันธ์ (Influencer) เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของชุมชนผ่านช่องทางการสื่อสารระบบ Online กระตุ้นนักท่องเที่ยวให้เกิดความสนใจมาเที่ยวในชุมชน
4. รมว.ศให้ลดการเผาขยะและเศษวัชพืช หรือของทิ้งทางการเกษตร เพื่อลดฝุ่นละออง PM.2.5 และส่งเสริมให้นำเศษวัชพืชไปสร้างรายได้ทดแทน เช่นการทำปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตถ่านชีวมวล

บรรณานุกรม

- กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2540). *โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ*
แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แห่งชาติ. กองอนุรักษ์.
https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5903010014_8197_8295.pdf
- กนกวรรณ ชูชาญ. (2552). *การจัดการความรู้ทางทรัพยากรวัฒนธรรมโดยผู้นำชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาหมอน ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:123281
- กัณธีร์ ศรีพงศ์พันธุ์. (2540). *มลพิษทางน้ำ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
<https://www.car.chula.ac.th/display7.php?bib=1489706>
- กมลชนก จันทรเกตุ. (2560). *การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5903010014_8197_8
- กรมควบคุมมลพิษ. (2550). *รายงานสถานการณ์มลพิษในประเทศไทย*.
https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2020/05/pcdnew-2020-05-14_04-57-09_279045.pdf
- กรมควบคุมมลพิษ. (2553). *ความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ*.
<https://www.pcd.go.th/publication/3904/>
- คลองพระพิมลราชา. (2568, 10 มกราคม). *คลองพระพิมลราชา*. <https://th.wikipedia.org/>
- ชูวิทย์ ศิริโชคเวชกุล. (2551). *เที่ยวให้รู้ เปิดประตูสมอง*. เอ็กซ์พลอเรอร์ ชานแนล.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2566). *จุฬาฯ ปลุกท่องเที่ยววันโตสมดุและยั่งยืน ชู “เที่ยวกรีน กินคลีน เสพศิลป์เมืองนาน”*. <http://www.sustainability.chula.ac.th/th/report/2446/>
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567). *นโยบายการบริหารจัดการขยะเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน*. <http://www.sustainability.chula.ac.th/th/rule-regulation/3701>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567). นโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่.

<http://www.sustainability.chula.ac.th/th/rule-regulation/3689/>

ณรงค์ศักดิ์ หมูสอน, ธนัช กนกเทศ, อนุกุล มโนทน. (2554). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมสุขภาพชุมชนริมฝั่งแม่น้ำยม.

<http://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/123456789/564>

ทรงศักดิ์ นูวรรณ. (2563). การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในชุมชน การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ทวิวงศ์ ศรีบุรี. (2538). EIA การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. มูลนิธิโลกสีเขียว.

ธัญชนก ปะวะละ, นุจรี ใจประนบ, ทนงค์ดี ปัดสินธุ์. (2562). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตำบลหนองเม็ก อำเภอนองเซือก จังหวัดมหาสารคาม.

<https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127670/Pawala%20Thanyachanok.Pdf>

นำชัย ทนุผล. (2542). การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์.

https://elibrary.tsri.or.th/project_contentTRFN.asp?PJID=RDG42N0004

ประสาน ตั้งสิกบุตร. (2538). สังคม เศรษฐกิจ และนโยบายสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบันไทยคดีศึกษา.

https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:174662

ไพฑูรย์ หมายมั่นสมสุข. (2560). การวิเคราะห์น้ำและน้ำเสียเบื้องต้น. กระทรวงอุตสาหกรรม.

วุฒิชชาติ สุนทรสมัย, ปิยะ ธรรมชาติ. (2559). รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัด

ปราจีนบุรี เพื่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน. สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย. http://www.ar.or.th/ImageData/Magazine/10044/DL_10290.pdf

วัดไทรน้อย. (2568, 10 มกราคม). วัดไทรน้อย. <https://th.wikipedia.org/>

วัดไทรใหญ่. (2568, 10 มกราคม). วัดไทรใหญ่. <https://th.wikipedia.org/>

วันชัย บุญยสุรัตน์. (2534). ปัญหาน้ำเสียในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2547/mem0447si_bib.pdf

สากล สถิติวิทยานันท์. (2532). ภูมิศาสตร์ชนบท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

4^,bLkl9iN=o[mhttps://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/BKN_SOC/search_detail/result
/197546

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. (2544). รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม. กระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี. (2568). สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
นนทบุรี. https://www.facebook.com/nonthaburitour/?locale=th_TH

SDGs Move moving towards Sustainable Future. (2025). *Sustainable Development
Goals*. <https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/>

ภาคผนวก ก.

ภาพการปฏิบัติงาน

1. กิจกรรม One day trip

2. เข้าร่วมประชุมสำนักงาน

3. เข้าร่วมงานประชุมนอกสถานที่

4. เข้าร่วมแข่งกีฬาชุมชน

5. งานเบ็ดเตล็ด

ภาคผนวก ข.

ภาพการนิเทศงานของอาจารย์

ภาคผนวก ค.

แบบสรุปโครงงานสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)

แบบสรุปโครงการสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)

มหาวิทยาลัยสยาม

ข้อมูลนักศึกษา

1. ชื่อ-สกุล : นายธบุญ ภาคสาลี
2. สาขาวิชา/คณะ : สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวและบริการ คณะศิลป
ศาสตร์
3. E-mail นักศึกษา : terboon2002@gmail.com
4. ชื่อโครงการ/ผลงาน : SDGs กับกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชนคลองพระพิมลราช
จังหวัดนนทบุรี
5. ชื่อสถานประกอบการ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนนทบุรี
6. ที่อยู่สถานประกอบการ : ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ชั้น 2 อาคาร 3 ถนนรัตนาธิเบศร์
ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
7. ระยะเวลาปฏิบัติงาน : วันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2567 ถึงวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2568
8. ผู้นิเทศงานในสถานประกอบการ (พนักงานที่ปรึกษา)
 - ชื่อ – สกุล : นางสาวสลักมณี เริ่มคิดการ
 - ตำแหน่ง : นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
 - แผนก : กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ข้อมูลโครงการ/ผลงาน

- 1.โครงการ/ผลงาน/งานประจำ ได้รับการจัดระบบการทำงานที่เหมาะสมจาก
สถานประกอบการ ทั้งลักษณะงานและระยะเวลา มีการจัดระบบพี่เลี้ยงสอนงาน
งานภายในสำนักงาน : ฝึกการใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน เช่น การรับ
โทรศัพท์ การพิมพ์ เอกสาร การถ่ายเอกสาร การสแกนเอกสาร การจัดส่งเอกสาร และ
การเข้าร่วมประชุม

- งานภายนอกสำนักงาน : ฝึกงานถ่ายภาพนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ฝึก
ถ่ายภาพวิถีทัศน์ ฝึกการดูแลนักท่องเที่ยว ฝึกการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เข้าร่วมการ
แข่งขันกีฬากับชุมชน เข้าร่วมงานสัมมนาออกสถานที่ เข้าร่วมกิจกรรมงานแถลงข่าวการ
จัดนำเที่ยว

2.การดำเนินงานมีความถูกต้อง มีระเบียบแบบแผนและทำให้นักศึกษามีโอกาสประยุกต์ใช้ วิชาความรู้/ทักษะตามที่เรียนมา โดยใช้ความรู้ทักษะในการศึกษากระบวนการ การ วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา หรือสร้างแนวทางใหม่

การเข้าร่วมกิจกรรม One Day Trip แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ทำให้ได้มี โอกาสเรียนรู้ทักษะการให้บริการ การดูแลนักท่องเที่ยว การเรียนรู้การเข้าสังคม เรียนรู้ การถ่ายภาพ การถ่ายทำวิดีโอ การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาชุมชน

3.เป็นโครงการ/ผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรมในสถานประกอบการ การนำ SDGs ไปปรับใช้การท่องเที่ยววิถีชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนด้านการท่องเที่ยว ลดขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม สร้างรายได้ให้กับชุมชน ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถาม

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าช่องข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงกับ
ข้อมูลของท่าน

1.เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2.อายุ

☐ 15 – 25 ปี ☐ 26 – 35 ปี ☐ 36 – 45 ปี ☐ 45ปีขึ้นไป

3. สถานะผู้ตอบคำถาม

☐ นักท่องเที่ยว ☐ ผู้อาศัยในชุมชน ☐ ผู้ประกอบการ

ตอนที่ 2 : ประเมินความพึงพอใจต่อ: SDGs กับการท่องเที่ยววิถีชุมชนคลองพระพิมลราชา จังหวัด
นนทบุรีคำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง ☐ ระดับความพึงพอใจที่ตรงตามเป็นจริงกับ
ข้อมูลของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การประเมิน ระดับ = มากที่สุด = 5

ระดับ = มาก = 4

ระดับ = ปานกลาง = 3

ระดับ = น้อย = 2

ระดับ = น้อยที่สุด = 1

1.กิจกรรมท่องเที่ยวที่สนใจในคลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
1. 1 เรือนำเที่ยว					
1.2 เรือพาย					
1.3 จักรยานนำเที่ยว					

2.สภาพภูมิทัศน์คลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
2.1 สภาพลำคลอง					
1. ต้องปรับปรุง					
2. ไม่ต้องปรับปรุง					
2.2 ทำเรือสาธารณะ					
1. ต้องปรับปรุง					
2. ไม่ต้องปรับปรุง					
2.3 ทางเดินริมคลอง					
1. ต้องปรับปรุง					
2. ไม่ต้องปรับปรุง					

3.ความสะอาดของคลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
3.1 ปริมาณขยะ					
3.2 ความสะอาดของน้ำในคลอง					

4.การจัดการขยะในคลองพระพิมลราช	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
4.1 คัดแยกขยะก่อนทิ้ง					
4.2 ประชาสัมพันธ์การจัดการทิ้งขยะลงคลอง					
4.3 จัดทีมเก็บขยะในคลองสม่ำเสมอ					

5. สินค้าที่ต้องการ	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
5.1 ผัก/ผลไม้ในชุมชน					
5.2 สินค้าแปรรูปของชุมชน					
5.3 ของที่ระลึกจากชุมชน					

6. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
6.1 ที่จอดรถ					
6.2 ห้องน้ำสะอาด					
6.3 ตลาดชุมชน					
6.4 มัคคุเทศก์น้อย					

ประวัติผู้จัดทำ

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ-สกุล : นายธบุญ ภาคสาลี
เลขประจำตัวนักศึกษา : 6304400066
ระดับ : ปริญญาตรี
หลักสูตร : อุตสาหกรรมกาท่องเที่ยวและการบริการ
คณะ : ศิลปศาสตร
สถานศึกษา : มหาวิทยาลัยสยาม

https://drive.google.com/drive/folders/13IR0ykbShd4lhJmNvGO_8Kc2GqBHZ-3m?usp=drive_link

รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

SDGs กับกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชน

คลองพระพิมลราชา จังหวัดนนทบุรี

SDGS AND COMMUNITY-BASED TOURISM ACTIVITIES
AT KHLONG PHRAPIMOLRACHA NONTHABURI PROVINCE

โดย

นายบุญ ภาคสาลี รหัส 6304400066

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 119-413 สหกิจศึกษา

หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบริการ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567